

Projectplan Wet natuurbescherming

Vincentius Udenhout

Opdrachtgever: VOF Udenhout Vincentius
Projectcode: P00181
Project: Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming
Datum: 11-03-2021
Status: Definitief, V1
Auteur: A.S.J. van Proosdij
Gecontroleerd: R.M. Smit

Colofon

Opdracht

Projectplan t.b.v. de aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming voor het Vincentius, Schoorstraat 4 Udenhout.

Opdrachtgever

VOF Udenhout Vincentius
Molenstraat 2, 5262 ED Vught
Postbus 112, 5260 AC Vught

Contactpersoon: S. Selders
Tel: 06-21271836
Email: s.selders@hazenberg.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies	
Huismanstraat 6	Bedrijvenpark Twente 412
6851 GT Huissen	7602 KM Almelo
Ons kenmerk:	P00181 BOI00419 Vincentius, Udenhout
Datum:	11-03-2021
Versie:	Definitief, V1
Contactpersoon:	de heer R.M. Smit

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
2	Huidige situatie en ontwikkeling	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Toekomstige situatie en werkzaamheden.....	6
3	Natuurwetgeving	7
4	Verbodsbepalingen.....	7
5	Achtergrond van de inventarisatie	7
6	Resultaten van de inventarisatie	9
6.1	Verblijfplaatsen	9
6.2	Vliegroutes en foerageergebied	12
7	Effecten van de werkzaamheden	15
8	Wettelijk belang	15
9	Gunstige staat van instandhouding	15
10	Maatregelen	16
10.1	Algemene mitigerende maatregelen.....	16
10.2	Mitigerende maatregelen t.b.v. gewone dwergvleermuis	17
10.3	Mitigerende maatregelen t.b.v. laatvlieger	18
10.4	Mitigerende maatregelen t.b.v. gewone grootoorvleermuis.....	19
10.5	Zorgplicht.....	21
11	Alternatieven	22
12	Conclusies en aanbevelingen	22
13	Literatuur en websites.....	23
	Bijlage 1: Tekening nieuwe verblijfplaatsen grootoorvleermuis	24
	Bijlage 2: Flora en fauna inventarisatie (quicksan)	25
	Bijlage 3: Aanvullend onderzoek beschermde soorten Wet natuurbescherming	26

1 Inleiding

1.1 Inleiding

De eigenaar is voornemens om de gevels van het rijksmonument Vincentius aan de Schoorstraat 4 te Udenhout geheel te restaureren. Daarnaast worden twee vleugels gesloopt om op die locatie nieuwe woningen te realiseren. Ook binnen de bestaande bebouwing zullen woningen worden gerealiseerd.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beknopt overzicht van de achtergrond van dit project. Een samenvatting van de Wet natuurbescherming staat in hoofdstuk 3 en de consequenties van de wet voor dit project staan in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 en 6 beschrijven resp. de achtergronden en resultaten van de uitgevoerde inventarisaties. In hoofdstuk 7 worden de effecten van de werkzaamheden op de beschermde soorten beschreven. Hoofdstuk 8 gaat nader in op het wettelijk belang van de werkzaamheden. Hoofdstuk 9 behandelt de effecten op de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Hoofdstuk 10 beschrijft de mitigerende en compenserende maatregelen. Hoofdstuk 11 bespreekt eventuele alternatieve oplossingen. De conclusies en verdere aanbevelingen staan tenslotte in hoofdstuk 12.

Udenhout, provincie Noord-Brabant

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied is gelegen aan de Schoorstraat 4 te Udenhout (Afb. 2.1.1). Het gebied grenst aan de zuidzijde aan de bebouwde kom van Udenhout, hiervan gescheiden door de Schoorstraat. Aan de west-, noord- en oostzijde is het projectgebied omgeven door rijen huizen. Op circa 125 m ten (noord)westen van het projectgebied bevindt zich agrarisch gebied.

Afb. 2.1.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afb. 2.1.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2.2 Toekomstige situatie en werkzaamheden

De eigenaar is voornemens om de twee meest oostelijke vleugels te slopen en hier nieuwbouw te realiseren. De westelijke vleugel, eerste oostelijke vleugel en het hoofdgebouw blijven behouden en ook in deze delen worden woningen gerealiseerd. Het hoofdgebouw en de twee te behouden vleugels worden aan de buitenzijde gerenoveerd en in pandig verbouwd. Het terrein behoudt een parkachtige inrichting met aanwezigheid van veel bomen (Afb. 2.2.1). Meerdere bomen rondom het gebouw worden gerooid en nieuwe bomen worden aangeplant.

Afb. 2.2.1. Visieschets beoogde situatie.

3 Natuurwetgeving

Vanaf 1 januari 2017 is in Nederland de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Met het van kracht worden van de nieuwe wet worden de provincies het bevoegd gezag. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk (Ministerie van Economische Zaken) het bevoegd gezag. De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van Natura 2000-gebieden en de bescherming van bosopstanden. De bescherming van soorten is verdeeld in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en overige soorten. Voor dit rapport is gewerkt met de actuele wettekst geldend vanaf 1 januari 2020 (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01 geraadpleegd op 08-04-2020>).

Het uitgevoerde verkennend onderzoek (quickscan, de Haan & van Rheede 15-06-2019) en daarop volgende aanvullend onderzoek (de Haan 01-11-2019) wijst uit dat er geen effect op beschermde gebieden (Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland) te verwachten is, met uitzondering van mogelijke effecten als gevolg van verandering in stikstofemissie. De bomen op het terrein vallen binnen de bebouwde kom, daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing. De onderzoeken concluderen dat een effect op beschermde soorten mogelijk is. In volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de effecten op beschermde soorten.

4 Verbodsbepalingen

In het projectgebied is het gebruik van de locatie als verblijfplaats van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) vastgesteld. Daarnaast is er een essentiële vliegroute en foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis vastgesteld binnen het projectgebied. Ook is er een essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis vastgesteld net buiten het projectgebied. Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kan leiden tot een overtreding van de volgende verbodsbepalingen voor de drie genoemde soorten:

- Artikel 3.5 lid 2 en 4 voor de gewone dwergvleermuis (beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn)
- Artikel 3.5 lid 2 en 4 voor de grootoorvleermuis (beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn)
- Artikel 3.5 lid 2 en 4 voor de laatvlieger (beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn)

Verder zijn passerende en foeragerende exemplaren van de laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Het projectgebied heeft echter geen essentiële functie als foerageergebied of vliegroute voor deze soorten (de Haan, 01-11-2019).

Andere beschermde soorten zijn tijdens het verkennend onderzoek en aanvullend onderzoek niet aangetroffen en hun aanwezigheid is niet aannemelijk. De aanvraag voor ontheffing op de Wet natuurbescherming beperkt zich daarom tot de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.

5 Achtergrond van de inventarisatie

De bij de inventarisatie gebruikte methode en technieken zijn beschreven in het rapport 'Aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming, De Vincentius Udenhout' (de Haan, 01-11-2019). Dit bouwt voort op het verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna (de Haan, 15-06-2019). Het aanvullend onderzoek is gericht op het vaststellen van de aanwezigheid van vleermuizen en gierzwaluwen. Tijdens het aanvullend onderzoek zijn geen gierzwaluwen aangetroffen en de aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluwen is derhalve uitgesloten. De aanwezigheid van andere beschermde soortgroepen kan op basis van de quickscan eveneens uitgesloten worden. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de methodes die zijn gebruikt m.b.t. gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Voor deze soorten wordt een ontheffing aangevraagd. De onderzoeksmethodes en resultaten staan in detail beschreven in het rapport 'Aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming, Vincentius Udenhout' (de Haan, 01-11-2019) en worden hieronder kort samengevat.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat in januari 2017 is geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het vleermuisprotocol voorziet in de volgende locatiebezoeken:

- Een voorjaaronderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 3 bezoeken tussen 15 mei en 15 juli, waarvan 1 's ochtends en 2 's avonds.
- Een najaaronderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken tussen 15 augustus en 1 oktober.
- Een onderzoek naar de aanwezigheid van (massa)winterverblijfplaatsen. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken die moeten plaatsvinden tussen 1 augustus en 10 september.
- Een onderzoek om de functies van vliegroute en/of foerageergebied te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 locatiebezoeken tussen 15 mei en 15 augustus, waarvan 1 in de kraamperiode (15 mei – 15 juli) en tenminste 8 weken tussen de beide locatiebezoeken.

Er zijn in totaal negen locatieonderzoeken voor vleermuizen uitgevoerd (Tabel 5.1). De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

Het veldonderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd door L.J. de Haan (MSc), J. van Rheede en Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij van GRAS Advies en R. van Os van Vos Natuurbeheer in opdracht van GRAS Advies. Allen zijn middels opleiding en ervaring als ecooloog bevoegd voor deze werkzaamheden.

Tabel 5.1: Data en weersomstandigheden van de locatieonderzoeken.

Datum	Controleur	Functie	Zon op/onder	Tijdstip	Weersomstandigheden
14-06-2019	A.S.J. van Proosdij, J. van Rheede & R. van Os	zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaatsen, vliegroute, foerageergebied	22:04	22:00 – 24:00	19 °C, halfbewolkt, N wind 3 Bft
15-07-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaatsen, vliegroute, foerageergebied	21:56	22.30 – 00.30	13 °C, bewolkt, WNW wind 1 Bft
16-07-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaatsen, vliegroute, foerageergebied	05:37	02.30 – 05.00	13 °C, bewolkt, WNW wind 1 Bft
05-09-2019	A.S.J. van Proosdij & L.J. de Haan	massa winterverblijfplaats	20:20	00.00 – 02.00	13 °C, halfbewolkt, ZZW wind 2 Bft
09-09-2019	L.J. de Haan & R. van Os	zolderinspectie	20:10	16.00 – 18.00	N.V.T.
09-09-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	paarverblijfplaats, winterverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	20:10	21.00 – 24.00	11 °C, halfbewolkt, NNO wind 1 Bft
10-09-2019	A.S.J. van Proosdij & L.J. de Haan	massa winterverblijfplaats	20:10	00.00 – 02.00	10 °C, halfbewolkt, W wind 1 Bft
27-09-2019	L.J. de Haan	zolderinspectie	19:28	14:00 – 16:00	N.V.T.
27-09-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	paarverblijfplaats, winterverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	19:28	20.30 – 23.30	14 °C, halfbewolkt, N wind 3 Bft

6 Resultaten van de inventarisatie

6.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaats laatvlieger

Tijdens de veldbezoeken zijn meerdere verblijfplaatsen vastgesteld in het projectgebied. Ten eerste een zomer- en kraamverblijfplaats van de laatvlieger. Hier zijn minimaal 18 uitvliegende individuen waargenomen. De in- en uitvliegopening betreft een scheur aan de zuidzijde van de westelijke toren (Afb. 6.1.1). Tijdens de locatieonderzoeken in de kraamperiode is waargenomen dat veel laatvliegers ca. 1 uur na het uitvliegen alweer invlogen om kort daarop weer uit te vliegen. Dit gedrag en het aantal van minimaal 18 exemplaren wijst op de aanwezigheid van een kraamkolonie.

Afb. 6.1.1. In- en uitvliegopening van de vastgestelde zomer- en kraamverblijfplaats van de laatvlieger (rood omcirkeld).

Verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Er is een kraamkolonie van ca. 20 individuen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld met een in- en uitvliegopening aan de zuidzijde van de westvleugel (Afb. 6.1.2).

Afb 6.1.2 In- en uitvliegopening van de vastgestelde kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (rode cirkel).

Ook zijn er zes zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (Bijlage 4): aan de zuidzijde ten oosten van het hoofdgebouw (1 individu, Afb. 6.1.3), aan de achterkant van de westvleugel aan de westzijde (2 individuen, Afb. 6.1.3), aan de westkant van de toren waar ook het kraamverblijf van de laatvlieger is waargenomen (1 individu, Afb. 6.1.4), aan de zuidzijde van de kapel ten noorden van het projectgebied (1 individu, Afb. 6.1.4), aan de westzijde van de kapel (2 individuen, Afb. 6.1.4) en aan de oostzijde van de kapel (1 individu).

Afb. 6.1.3. In- en uitvliegopeningen van de vastgestelde zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis aan de zuidzijde ten oosten van het hoofdgebouw (links, rode cirkel) en aan de achterkant van de westvleugel aan de westzijde van het hoofdgebouw (rechts, rode cirkel).

Afb. 6.1.4. In- en uitvliegopeningen van de vastgestelde zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis in de westzijde van de toren in de westvleugel (links, rode cirkel, tevens uitvliegopening voor gewone grootoorvleermuis), bovenaan de zuidzijde van de kapel (midden, rode cirkel) en aan de westzijde van de kapel (rechts, rode cirkel).

Tenslotte is de aanwezigheid van één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de westvleugel (Afb. 6.1.5). Er zijn geen waarnemingen zoals middernachtzwermen die wijzen op de aanwezigheid van een massa-winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen.

Afb. 6.1.5. In- en uitvliegopening van de vastgestelde paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de westvleugel (rode cirkel).

Verblijfplaats gewone grootoorvleermuis

Tijdens de zolderinspecties is een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis vastgelegd op de zolder van het hoofdgebouw, het betreft minstens 10 individuen. De grote hoeveelheden vleermuiskeutels zijn reden aan te nemen dat deze verblijfplaats al een langere tijd in gebruik is (Afb. 6.1.6). Deze zomerverblijfplaats dient mogelijk ook als kraam- en winterverblijfplaats en daarmee als jaarrond verblijfplaats voor de grootoorvleermuis.

Afb. 6.1.6. Grote hoeveelheden vleermuiskeutels op de zolder (links) en waargenomen gewone grootoorvleermuizen op de zolder (rechts).

6.2 Vliegroutes en foerageergebied

Vliegroute gewone grootoorvleermuis

Tijdens de veldbezoeken is een essentiële vliegroute van de gewone grootoorvleermuis vastgelegd. Deze loopt vanaf de in/uitvliegopening over het dak van de westvleugel naar de nabij liggende bomenrij (Afb. 6.1.7). Tijdens het locatiebezoek op 09 september zijn 2 exemplaren van de gewone grootoorvleermuis waargenomen die uitvlogen via de open stootvoegen aan de westzijde van de westelijke toren (Afb. 6.1.4) om vervolgens laag over het dak naar de bomenrij te vliegen (Afb. 6.1.7). Gelet op het aantal van minstens 10 exemplaren in de kolonie is er sprake van een functie als essentiële vliegroute van het hoofdgebouw naar de bomenrij en langs deze bomen.

Afb. 6.1.7. Vliegroute van de gewone grootoorvleermuis (rode lijn) over de westvleugel heen naar de bomenrij.

Vliegroute gewone dwergvleermuis

Tijdens alle locatieonderzoeken zijn passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen die gebruik maakten van de bomen langs de Schoorstraat ten zuiden van het projectgebied (Afb. 6.1.8). Meestal waren dit individuele exemplaren, met een maximum van ca. 15. Deze bomen vormen een essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis.

Afb. 6.1.8. Vliegroute van de gewone grootoorvleermuis van het hoofdgebouw naar de bomenrij en langs deze bomenrij (groene lijnen) en van de gewone dwergvleermuis (gele lijn) ten zuiden van het projectgebied (rood kader).

Vliegroute overige soorten

Ook van andere soorten vleermuizen zijn enkele individuele exemplaren waargenomen die de bomen langs de Schoorstraat gebruikten als vliegroute: ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger. Gelet op de lage aantallen van deze soorten vervult de bomenrij voor deze soorten geen essentiële functie.

Foerageergebied gewone grootoorvleermuis

Het bosje ten noordoosten van het projectgebied wordt als foerageergebied door de gewone grootoorvleermuis gebruikt (Afb. 6.1.9). Dit stukje bos is beschut en erg donker en bevindt zich nabij de vastgelegde verblijfplaats van gewone grootoorvleermuizen en heeft hierdoor een essentiële functie als foerageergebied voor de gewone grootoorvleermuis.

Foerageergebied overige vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn behalve foeragerende grootoorvleermuizen ook foeragerende exemplaren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger waargenomen. De laatvliegers foerageerden voornamelijk aan de zuidwest zijde van het projectgebied. De meeste laatvliegers vlogen echter na een korte periode van foerageren naar een ander foerageergebied. De gewone dwergvleermuizen foerageerden rondom de bebouwing van het projectgebied, maar telkens in lage aantallen en gedurende korte tijd. Gelet op het korte verblijf van de dieren in het projectgebied tijdens foerageren en de lage aantallen dieren die tegelijkertijd foeragerend zijn waargenomen (maximaal 3 tegelijkertijd), is van een essentiële functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis of de laatvlieger geen sprake.

Afb. 6.1.9 Vastgelegd essentieel foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis (blauw kader) binnen de invloedssfeer van het projectgebied (rood kader).

7 Effecten van de werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden hebben een negatief effect op de geschiktheid van het projectgebied als leefgebied voor gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en gewone grootoorvleermuizen. Deze zijn in detail beschreven in het rapport 'Aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming, Vincentius Udenhout' (de Haan, 01-11-2019).

De voorgenomen ontwikkeling resulteert in een mogelijk negatief effect op of verlies van:

- 1 zomer- en kraamverblijfplaats laatvlieger
- 1 zomerverblijfplaats (mogelijk jaarrond verblijfplaats) gewone grootoorvleermuis
- 1 kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 6 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis
- 1 paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 1 essentiële vliegroute gewone grootoorvleermuis
- 1 essentieel foerageergebied gewone grootoorvleermuis

Aan de andere kant biedt de voorgenomen bouw van woningen mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe, permanente verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen en grootoorvleermuizen (zie hoofdstuk 10 'Maatregelen'). Doordat het hoofgebouw behouden wordt zijn ook hier mogelijkheden om de aanwezige verblijfplaatsen te behouden of binnen het pand nieuwe permanente verblijfplaatsen te realiseren.

Indien tijdens de werkzaamheden tussen zondondergang en zonsopgang kunstlicht wordt gebruikt dat uitstraalt op het essentieel foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis, kan dit een negatief effect hebben op dit foerageergebied.

8 Wettelijk belang

Het projectgebied is door de gemeente aangewezen voor woningbouw om te voldoen aan de groeiende vraag naar woningen in Udenhout. Het gebouw staat sinds kort leeg. Bij voortduren van de huidige situatie waarin de gebouwen leegstaan en niet onderhouden worden, is er grote kans op verloedering, verpaupering en brandstichting van het projectgebied en aantasting van de sociale veiligheid. Daarnaast is er in de bebouwing op diverse plaatsen asbest aanwezig. Bij brandstichting is de kans op verspreiding van asbest reëel, hetgeen een gevaar voor de volksgezondheid vormt. Dit maakt dat er een belang is m.b.t. de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

9 Gunstige staat van instandhouding

De voorgenomen activiteit leidt niet tot een achteruitgang van de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. De mitigerende maatregelen (hoofdstuk 10) zorgen voor alternatieve, tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen gedurende de werkzaamheden. Bij de bouw van de nieuwe woningen worden nieuwe, permanente verblijfplaatsen gerealiseerd (hoofdstuk 10), waarmee de gunstige staat van instandhouding van deze soorten ook op lange termijn gewaarborgd is.

Overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb (opzettelijk verstoren van dieren) is niet van toepassing wanneer de activiteit niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soort (artikel 3.1 lid 5). De hierboven beschreven voorgenomen activiteiten, in combinatie met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen leiden aantoonbaar niet tot een wezenlijk negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

10 Maatregelen

Om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en/of te compenseren, zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. Hieronder worden de maatregelen voorgesteld gebaseerd op de aanbevelingen vanuit de Kennisdocumenten voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen.

10.1 Algemene mitigerende maatregelen

- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en volgens dit protocol gewerkt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
- Tijdens de werkzaamheden vindt ecologische begeleiding plaats door een ecologisch deskundige met ervaring op het gebied van vleermuizen.
- Werkzaamheden vinden plaats zonder felle, nachtelijke verlichting in de voor vleermuizen actieve periode (april t/m oktober).
- Verbouwing van de te behouden delen, sloop van de beide vleugels en nieuwbouw vinden gefaseerd plaats (Afb. 10.1.1):
 - Blok 1: sloop van de twee meest oostelijke vleugels waarin geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en realisatie van nieuwbouw op deze locatie nieuwbouw.
 - Blok 2: verbouwing van de westelijke en oostelijke vleugel grenzend aan het hoofdgebouw.
 - Blok 3: verbouwing van het hoofdgebouw.
 - Blok 4: realisatie van nieuwbouw ten westen van het projectgebied.

Afb. 10.1.1. Fasering van de werkzaamheden: sloop van de oostelijke 2 vleugels en nieuwbouw (blok 1), renovatie westelijke en eerste oostelijke vleugel (blok 2), verbouwing hoofdgebouw (blok 3) en nieuwbouw ten westen van de bestaande bebouwing (blok 4).

10.2 Mitigerende maatregelen t.b.v. gewone dwergvleermuis

1 kraamverblijfplaats

- Inzet van het projectplan is om de huidige kraamverblijfplaats te behouden. Wel is deze tijdens de renovatie van dit deel van het gebouw minder of niet geschikt als gevolg van zware trillingen en geluid. In de nieuwbouw worden daarnaast 4 extra, permanente kraamverblijfplaatsen gerealiseerd en er worden 4 tijdelijke kraamverblijfkasten geplaatst.
- Werkzaamheden aan de gevel waarin het kraamverblijf zich bevindt die een verstorend effect kunnen hebben op vleermuizen (o.a. zware trillingen), worden uitgevoerd in de voor gewone dwergvleermuizen mist kwetsbare periode van deze soort. Dat is, uitgaande van een functie als kraamverblijfplaats (en mogelijk winterverblijfplaats) globaal de periode 15 april – 15 mei of 1 september – 15 oktober (Kennisdocument & Soortenstandaard gewone dwergvleermuis).
- In de in blok 1 en de in blok 4 te realiseren nieuwbouw (Afb. 10.1.1) worden elk twee (in totaal vier) permanente kraamverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd in de vorm van vleermuiskraamkasten in de spouwmuur aan de west- en zuidgevel van het gebouw. Gelet op de hoge mate van isolatie en daarmee andere klimatologische condities van de nieuwe spouw en de bewezen effectiviteit van inbouw-kraamkasten, is gekozen voor gebruik van inbouw-kraamkasten. De in te bouwen kraamkasten bestaan elk uit 8 gekoppelde (2 rijen, 4 kolommen) inbouwkasten van het type Vivara Pro IB VL 01 of 04 met entreesteen of vergelijkbare types.
- Aan de westgevel van de omgang tussen het hoofdgebouw en de kapel (Afb. 10.2.1) worden 4 tijdelijke, alternatieve kraamverblijven geplaatst in de vorm van vleermuiskasten van het type Vivara Pro VK SK 01, 02, 03 of vergelijkbare types. Deze worden geplaatst voor aanvang van het kraamseizoen (1 mei – 31 juli).
- De nieuwe permanente en tijdelijke kraamverblijfplaatsen hebben uitvliegopeningen met minimaal 3 m vrije uitval ruimte eronder.
- Werkzaamheden aan de gevel waarin zich het huidige kraamverblijf bevindt, worden pas uitgevoerd na een gewenningsperiode van minimaal 1 volledig kraamseizoen.
- Gedurende de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 31 oktober) blijft tussen zonsondergang en zonsopkomst onder het huidige kraamverblijf een vrije uitval-/uitvliegruimte beschikbaar van minimaal 3 m.

Afb. 10.2.1. Locatie van de huidige, te behouden kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis (roder cirkel) en locaties van de 4 te plaatsen tijdelijke kraamverblijfkasten aan de westtgevel van de omgang tussen het hoofdgebouw en de kapel (groene ellips).

6 zomerverblijfplaatsen

- Inzet van het projectplan is om de 6 huidige zomerverblijfplaatsen te behouden. Wel zijn deze tijdens de renovatie van dit deel van het gebouw minder of niet geschikt als gevolg van zware trillingen en geluid. In de nieuwbouw in blok 1 en blok 4 worden elk 6 (in totaal 12) extra, permanente zomerverblijfplaatsen gerealiseerd die ook als paarverblijfplaats kunnen dienen.
- Gelet op het voorgenomen afzien van felle, nachtelijke verlichting in de voor vleermuizen actieve periode (april t/m oktober) vallen de 3 zomerverblijfplaatsen in de kapel buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Werkzaamheden aan de gevels waarin zich zomerverblijfplaatsen bevinden die een verstorend effect kunnen hebben op vleermuizen (o.a. zware trillingen), worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van deze soort. Dat is uitgaande van een functie als zomerverblijfplaats (en mogelijk winterverblijfplaats) globaal de periode 15 april – 15 mei of 1 september – 15 oktober (Kennisdocument & Soortenstandaard gewone dwergvleermuis).
- Gedurende de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 31 oktober) blijft tussen zonsondergang en zonsopkomst onder de huidige zomerverblijfplaatsen een vrije uitvliegruimte beschikbaar van minimaal 3 m.
- In de nieuwbouw in blok 1 en blok 4 worden elk 6 (in totaal 12) permanente zomerverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten van het type Vivara IB VL 01 of 04 met entreesteen of vergelijkbare types. Deze kasten kunnen tevens als paarverblijf gebruikt worden.

1 paarverblijfplaats

- Inzet van het projectplan is om de huidige paarverblijfplaats te behouden. Wel is deze tijdens de renovatie van dit deel van het gebouw minder of niet geschikt als gevolg van zware trillingen en geluid. In de nieuwbouw in blok 1 en blok 4 worden elk 6 (in totaal 12) extra, permanente zomerverblijfplaatsen gerealiseerd die ook als paarverblijfplaats kunnen dienen.
- Werkzaamheden aan de gevel waarin zich de paarverblijfplaats bevindt die een verstorend effect kunnen hebben op vleermuizen (o.a. zware trillingen), worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van deze soort. Dat is uitgaande van een functie als paarverblijfplaats globaal de periode 1 november – 15 juli (Kennisdocument & Soortenstandaard gewone dwergvleermuis).
- Gedurende de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 31 oktober) blijft tussen zonsondergang en zonsopkomst onder de huidige paarverblijfplaats een vrije uitvliegruimte beschikbaar van minimaal 3 m.
- In de nieuwbouw in blok 1 en blok 4 worden elk 6 (in totaal 12) permanente zomerverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten van het type Vivara IB VL 01 of 04 met entreesteen of vergelijkbare types. Deze kasten kunnen tevens als paarverblijf gebruikt worden.

Vliegroute

- Inzet van het projectplan in behoud van de vliegroute langs de Schoorstraat. De bomen die deze vliegroute vormen, staan buiten het projectgebied. Het plan voorziet niet in ingrepen en/of verwijderen van deze bomen.
- Gelet op het voorgenomen afzien van felle, nachtelijke verlichting in de voor vleermuizen actieve periode (april t/m oktober) en behoud van de bomen, valt de vliegroute langs de Schoorstraat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

10.3 Mitigerende maatregelen t.b.v. laatvlieger

1 kraamverblijfplaats (tevens zomerverblijfplaats)

- De huidige kraamverblijfplaats (tevens zomerverblijfplaats, Afb. 10.3.1, rode ellips) in de westelijke risaliet kan gehandhaafd worden. Inzet van het projectplan is om de huidige verblijfplaats te handhaven en daarnaast een alternatieve verblijfplaats te realiseren in de oostelijke risaliet.
- In de oostelijke risaliet wordt een nieuwe kraamverblijfplaats (tevens te geschikt als zomerverblijfplaats) gerealiseerd (Afb. 10.3.1, groene ellips). Deze wordt toegankelijk via een nieuwe opening aan de zuidzijde. De vorm en uitvoering van dit nieuwe verblijf is gelijk aan die van het huidige verblijf in de westelijke risaliet.
- Werkzaamheden aan de gevel waarin het kraamverblijf zich bevindt die een verstorend effect kunnen hebben op vleermuizen (o.a. zware trillingen), worden uitgevoerd in de voor laatvlieger mist kwetsbare periode van deze soort. Dat is, uitgaande van een functie als kraamverblijfplaats (tevens zomerverblijfplaats) globaal de periode 1 november – 15 april.
- Gedurende de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 31 oktober) blijft tussen zonsondergang en zonsopkomst onder het huidige kraamverblijf een vrije uitvliegruimte beschikbaar van minimaal 3 m.

- In de beoogde toekomstige situatie is de verlichting van het balkon onder het kraamverblijfplaats omlaag gericht en is de gevel tot ten minste 3 m onder de invliegopening vrij van verlichting.

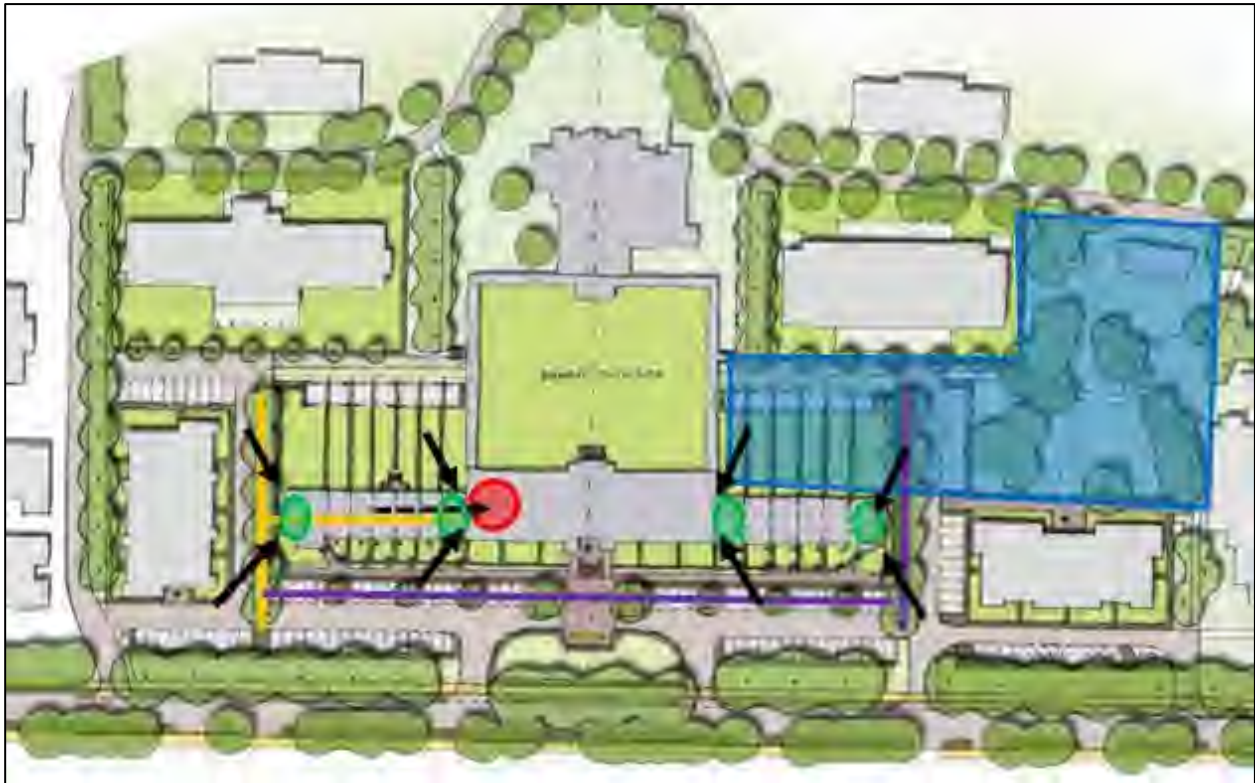

Afb. 10.3.1. Zuidgevel van het hoofdgebouw met de huidige, te behouden kraamverblijfplaats van laatvlieger in de westelijke risaliet (binnenste rode ellips) en de toekomstige verblijfplaats (binnenste groene ellips) in de oostelijke risaliet.

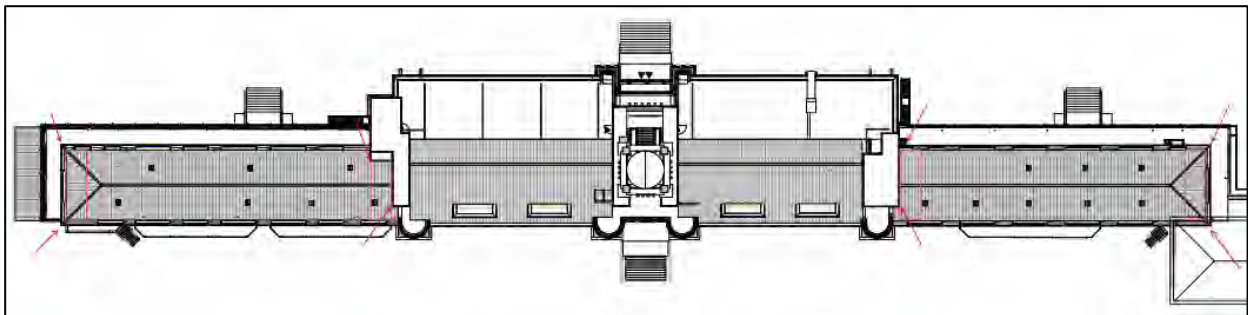
10.4 Mitigerende maatregelen t.b.v. gewone grootoorvleermuis

1 zomerverblijfplaats (tevens mogelijk kraam- en winterverblijfplaats)

- De huidige zomerverblijfplaats (tevens mogelijk kraam- en winterverblijfplaats, Afb. 10.4.1, rode cirkel) op het westelijk deel van de zolder van het hoofdgebouw kan niet gehandhaafd worden. Inzet van het projectplan is om 4 alternatieve verblijfplaatsen te realiseren in de zolders van de westelijke en van de oostelijke vleugels.
- In de zolders van de westelijke en de oostelijke vleugel worden 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd voor gewone grootoorvleermuis (Afb. 10.4.1, groene ellipsen). Deze worden toegankelijk via openingen aan de zuid-, west-, noord- en oostzijde van het dak (Afb. 10.4.1, zwarte pijlen). De verblijfplaatsen in de oostvleugel sluiten direct aan op het essentiële foerageergebied (Afb. 10.4.1, blauw vlak). De verblijfplaatsen in de westvleugel sluiten aan op de huidige essentiële vliegroute. De nieuwe verblijfplaatsen hebben een omvang van resp. 6,00 en 6,70 m lang, 2,00 en 2,75 m breed en 1,75 en 2,35 m hoog (Bijlage 1). In het verblijf zijn veel ruwhouten balkconstructies en dakbeschot aanwezig, welke geschikt zijn als hangplaats voor gewone grootoorvleermuizen.
- Werkzaamheden aan de zolder van het hoofdgebouw waarin de verblijfplaats zich bevindt en/of werkzaamheden aan de gevel waarin zich de in- / uitvliegopening van de verblijfplaats bevindt die een verstorend effect kunnen hebben op vleermuizen (o.a. zware trillingen), worden uitgevoerd in de voor gewone grootoorvleermuis mist kwetsbare periode van deze soort. Dat is, uitgaande van een functie als zomerverblijfplaats (en tevens mogelijk kraam- en winterverblijfplaats) globaal de periode 1 april – 1 mei of 1 september – 15 oktober (Kennisdocument & Soortenstandaard gewone grootoorvleermuis).
- Ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats gebeurt door het plaatsen van felle verlichting. Dit gebeurt onder gunstige weersomstandigheden en pas nadat de nieuwe verblijfplaatsen beschikbaar zijn en nadat de voor gewone grootoorvleermuizen aanbevolen gewenningsperiode van minimaal één maand in de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 31 oktober) is verstreken.
- Gedurende de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 31 oktober) blijft tussen zonsondergang en zonsopkomst onder de huidige in-/uitvliegopening van de verblijfplaats een vrije uitvliegruimte beschikbaar van minimaal 3 m.

Afb. 10.4.1. Plattegrond van het projectgebied met essentieel foerageergebied (blauw vlak), locatie van het huidige verblijfplaats met invliegopening van gewone grootoorvleermuis (rode ellips en onderbroken zwarte pijl), locatie toekomstige verblijfplaatsen met invliegopeningen (groene ellipsen en doorgetrokken zwarte pijlen) in de zolder van de westelijke en oostelijke vleugels, huidige vliegroutes (oranje lijnen) en nieuw te realiseren vliegroutes d.m.v. aanplant van nieuwe bomen (paarse lijnen).

Afb. 10.4.2. Bovenaanzicht hoofdgebouw met westelijke en oostelijke vleugel en te slopen overige vleugel (lichtgrijs, rechterzijde) en situering van de nieuw te realiseren verblijfplaatsen voor gewone grootoorvleermuis (rode kaders) en invliegopeningen (rode pijlen). Voor details zie Bijlage 1.

Vliegroute

- Gelet op het verdwijnen van de huidige verblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis, is behoud van de vliegroute over de nok van de westelijke vleugel niet aan de orde. Inzet van het projectplan is behoud van de mogelijkheid het gebouw te volgen als vliegroute en behoud en versterking van de aanwezige bomen in lijnvormige structuren rondom het gebouw.
- Na sloop van de 2 meest oostelijke vleugels worden aan de oostzijde en zuidzijde van het gebouw nieuwe bomen geplant (Afb. 10.4.1, paarse lijnen). Hiermee zijn rondom het hoofdgebouw en vleugels bomenlanen aanwezig die op elkaar aansluiten en aansluiten op bomenrijen rondom het projectgebied.
- In de voor vleermuizen actieve periode (april t/m oktober) zijn tussen zonsondergang en zonsopkomst geen obstakels (o.a. steigers) aanwezig op deze route die gebruik van de route door vleermuizen verstoort.

- Gelet op het voorgaande en gelet op het voorgenomen afzien van felle, nachtelijke verlichting in de voor vleermuizen actieve periode (april t/m oktober) is van een negatief effect van de werkzaamheden op de vliegroute voor gewone grootoorvleermuis geen sprake.

Foerageergebied

- Inzet van het projectplan in behoud van het foerageergebied ten noordoosten van het gebouw (Afb. 10.4.1, blauw vlak). In dit gebied zijn een weg en particuliere tuinen voorzien. De aanwezige bomen in dit gebied zullen worden ingepast in de plannen zodanig dat het foerageergebied in stand blijft. Hiertoe zal door de ontwikkelaar een BEA (BoomEffectAnalyse) worden opgesteld door een gecertificeerde ETT'er conform 'handboek bomen' van Norminstituut bomen. De gemeente zal de BEA vervolgens toetsen. De duurzame instandhouding tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden en de latere gebruiksfase is hierbij het uitgangspunt.
- In het aangeduide foerageergebied zal openbare verlichting moeten worden geplaatst. Om foeragerende vleermuizen niet te verstoren, zal deze verlichting niet hoger dan één meter boven maaiveld worden aangebracht en voorzien worden van armaturen die naar beneden schijnen zodat dat alleen de bodem en niet de bomen zullen worden aangelicht.
- Tijdens de werkzaamheden wordt geen felle, nachtelijke verlichting gebruikt in de voor vleermuizen actieve periode (april t/m oktober). Van een negatief effect van de werkzaamheden op het foerageergebied voor gewone grootoorvleermuis is daarom m.b.t. het aspect licht geen sprake.

10.5 Zorgplicht

Naast de hierboven beschreven maatregelen geldt voor de uitvoerende partij te allen tijde de wettelijke zorgplicht wanneer gewerkt wordt in een omgeving waar flora en fauna voorkomt. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

11 Alternatieven

Er zijn geen bevredigende alternatieve oplossingen voor deze werkzaamheden. Alternatieven zijn onderzocht op de aspecten plaats, tijd en uitvoering. Er zijn geen partijen gevonden die de restauratie en exploitatie van het gebouw in de huidige vorm willen en kunnen uitvoeren. Gedeeltelijke sloop en nieuwbouw is derhalve het enige haalbare alternatief. Gelet op de tegenwoordige eisen m.b.t. isolatieaarde en wooncomfort zoals onder meer vastgelegd in het Bouwbesluit, maakt dat grootschalige renovatie en verbouwing noodzakelijk is. Alternatieven in tijd zijn meegenomen in de alternatievenafweging met betrekking tot de uitvoering. Gefaseerde uitvoering heeft de voorkeur boven gelijktijdige uitvoering van alle werkzaamheden, omdat dit vleermuizen de gelegenheid biedt mede gebruik te kunnen maken van de nieuwe, extra, permanente verblijfplaatsen.

Met betrekking tot planning en werkwijze is gekozen voor gefaseerde uitvoering van de werkzaamheden. Daarnaast worden werkzaamheden die tot verlies van de verblijfplaatsen leiden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode, zoals beschreven bij 10.1 Mitigerende maatregelen. Alternatieven waarbij uitvoering plaats vindt binnen de kwetsbare periode(n) resulteren in grotere verstoring van de dieren.

12 Conclusies en aanbevelingen

In het projectgebied is het gebruik van de locatie als verblijfplaats van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) vastgesteld. Daarnaast is er een essentiële vliegroute en foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis vastgesteld binnen het projectgebied. Ook is er een essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis vastgesteld net buiten het projectgebied. Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kan leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming onderdeel Beschermde soorten voor de drie genoemde soorten. De voorgestelde tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen zorgen ervoor dat de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet aangetast wordt. Voorkomen van verpaupering, vandalisme en sociale onveiligheid met kans op brandstichting in combinatie van aanwezigheid van asbest in diverse delen van het gebouw vormt een wettelijk belang m.b.t. de volksgezondheid.

13 Literatuur en websites

- L.J. de Haan & J. van Rheede. Quicksan flora fauna Vincentius Udenhout, GRAS Advies, 14-06-2019.
- A.S.J. van Proosdij. Rapportage aanvullend onderzoek beschermde soorten Wet natuurbescherming Vincentius Udenhout, GRAS Advies, 01-03-2021.
- BIJ12, juli 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0.
- RVO, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis.
- BIJ12, juli 2017. Kennisdocument gewone grootoorvleermuis, versie 1.0.
- RVO, 2014. Soortenstandaard gewone grootoorvleermuis.

- **<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>**

De Wet natuurbescherming met de onderdelen Natura 2000-gebieden, Houtopstanden en Soorten inclusief de beschermingsregimes Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Andere soorten.

Geraadpleegd op 15-09-2020

- **Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)**

In de NDFF zijn waarnemingen beschikbaar met exacte locatiegegevens.

Geraadpleegd op 15-09-2020

- **<https://www.waarneming.nl>**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

Geraadpleegd op 15-09-2020

- **<https://www.telmee.nl>**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

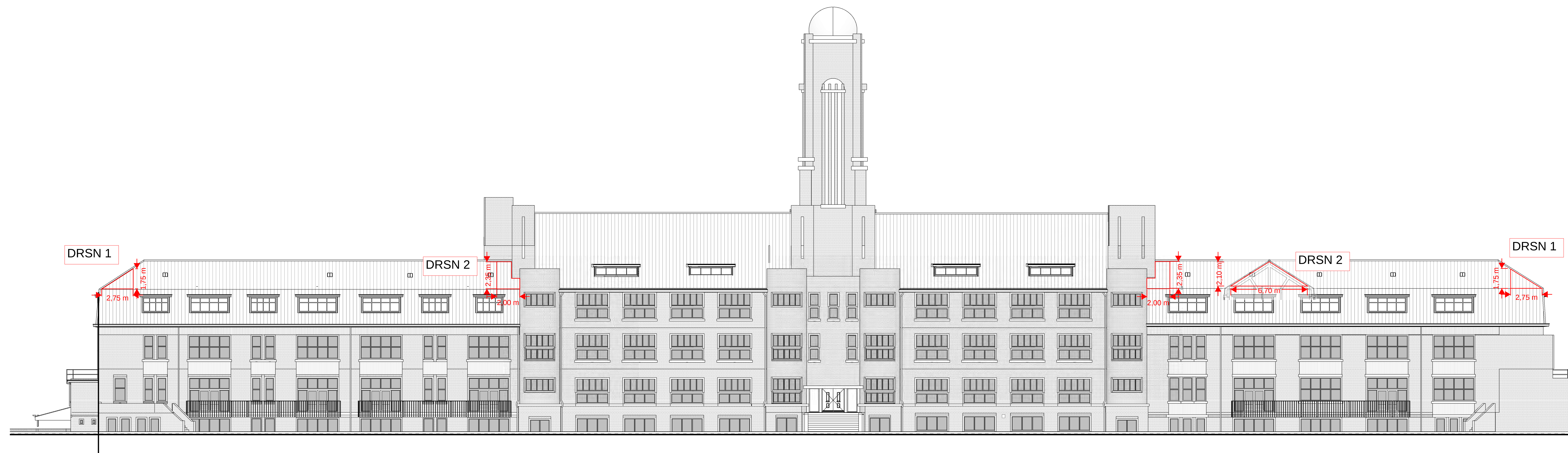
Geraadpleegd op 15-09-2020

- **<https://www.vleermuis.net>**

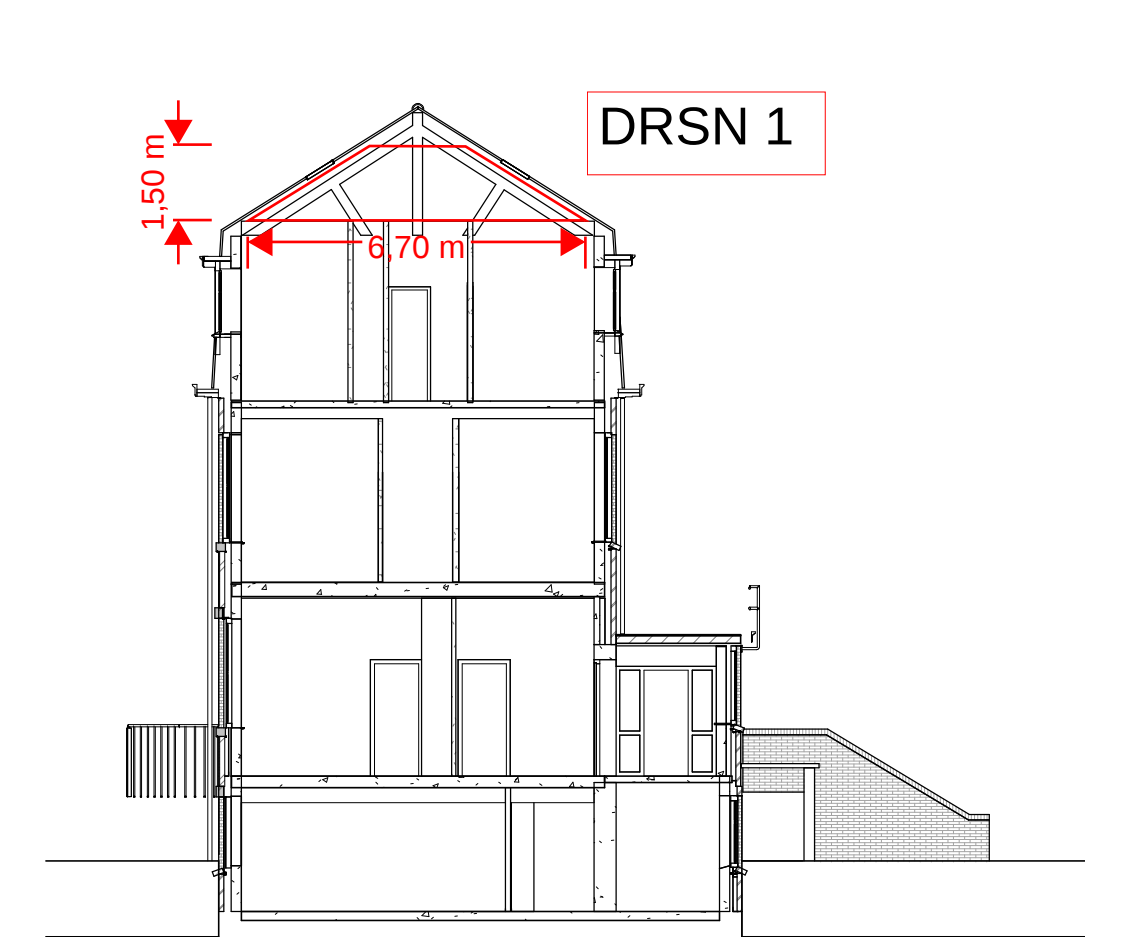
Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.

Geraadpleegd op 15-09-2020

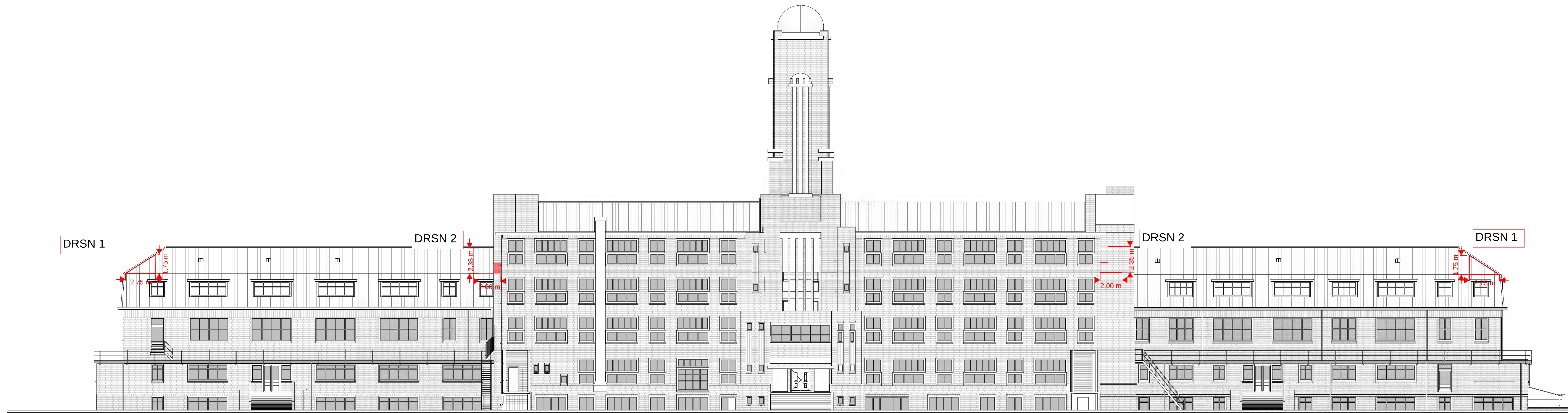
Bijlage 1: Tekening nieuwe verblijfplaatsen grootoorvleermuis

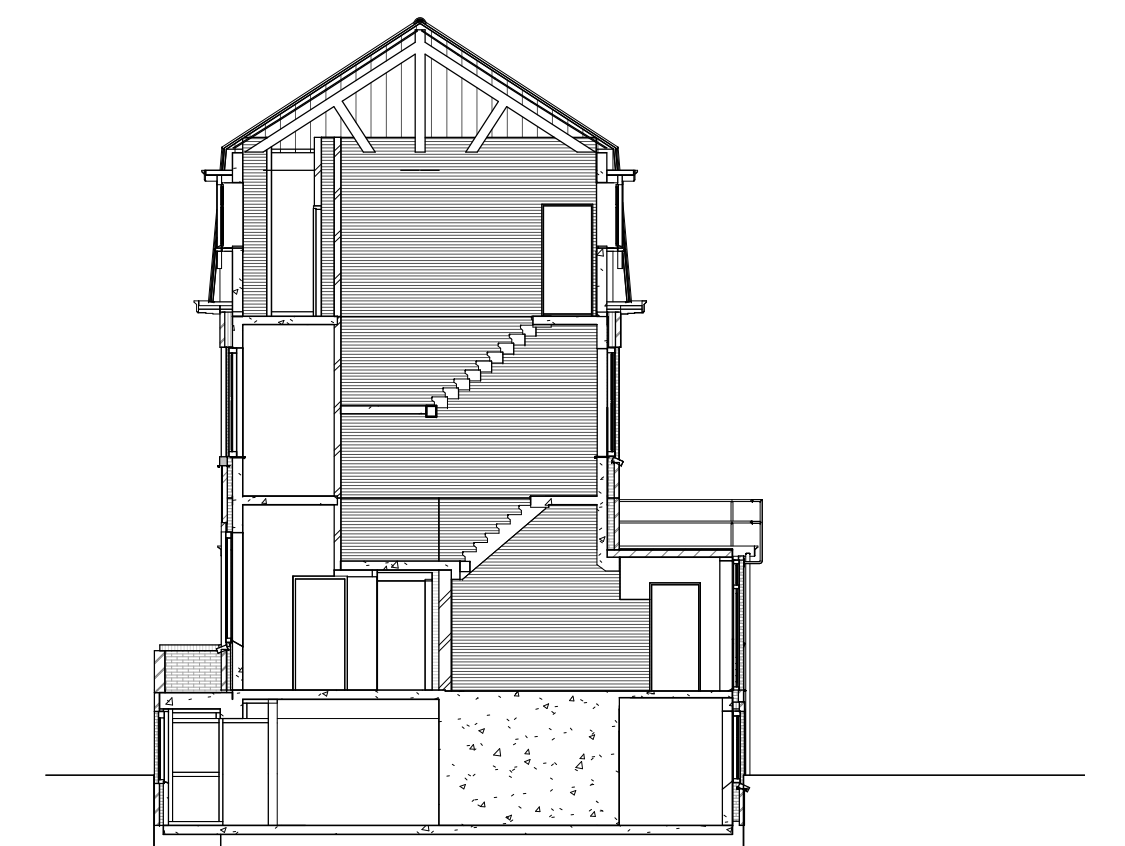
voorgevel
Schaal: 1 : 150

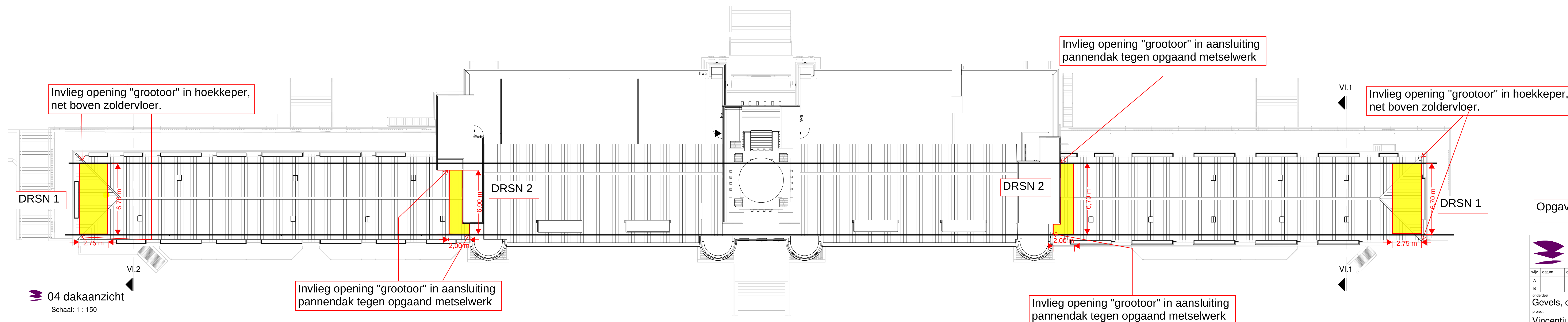
doorsnede VI.1
Schaal: 1 : 150

achtergevel
Schaal: 1 : 150

doorsnede VI.2
Schaal: 1 : 150

04 dakaanzicht
Schaal: 1 : 150

Opgave vleermuisvoorzieningen d.d. 08-03-2021 GT

			Molenstraat 2 5260 ED Vught Postbus 76 5200 AS Vught T +31 (0)15 515 9495 E info@nicobont.nl www.nicobont.nl			In samenwerking met:			getekend datum gecontroleerd		RS 26-02-21 GT				
WJC		datum		omschrijving		C		D		F		G			
A						D									
B						E									
ontworpen		BT		voorgedragen				schaal		formaat					
project				Projectnummer				1:150		A0					
Vincentius Udenhout												919017		BT-310	

Bijlage 2: Flora en fauna inventarisatie (quickscan)

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

M 06 – 55 47 65 53
a.vanproosdij@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Rapportage quickscan flora & fauna Wet natuurbescherming

Vincentius Udenhout

Opdrachtgever: BOI

Projectcode: BOI00319

Project: Ecologie Vincentius Udenhout

Datum: 14-06-2019

Status: Definitief

Auteur: L.J. de Haan & J. van Rheede

Gecontroleerd: A.S.J. van Proosdij

Colofon

Opdracht

Rapportage verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna conform de Wet natuurbescherming.

Opdrachtgever

BOEi
Postbus 2641
3800 GD Amersfoort

Uw kenmerk:	Ecologisch onderzoek Vincentius Udenhout
Contactpersoon:	Mevrouw N. Schrover
Tel:	06 317 974 84
Email:	n.schrover@boei.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies	
Huismanstraat 6	Bedrijvenpark Twente 412
6851 GT Huissen	7602 KM Almelo

Ons kenmerk:	BOI00319\190514_15460
Datum:	14-06-2019
Versie:	Definitief
Contactpersoon:	de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Samenvatting.....	6
1.3 Uitgangspunten	7
1.4 Projectgebied	7
2. Wet natuurbescherming	9
2.1 Natura 2000.....	9
2.2 Natuurnetwerk Nederland	9
2.3 Houtopstanden.....	10
2.4 Soortenbescherming	10
3. Werkwijze	12
4. Resultaten beschermde gebieden	12
4.1 Natura 2000-gebieden.....	12
4.2 Natuurnetwerk Nederland	13
5. Resultaten houtopstanden	13
6. Resultaten beschermde soorten	14
6.1 Karakteristieken.....	14
6.2 Flora.....	14
6.3 Zoogdieren	14
6.4 Vleermuizen.....	14
6.5 Vogels	15
6.6 Amfibieën	15

6.7	Reptielen	16
6.8	Vissen	16
6.9	Ongewervelden	16
7.	Conclusies en advies	17
7.1	Beschermde gebieden	17
7.2	Houtopstanden.....	17
7.3	Beschermde soorten	17
7.4	Zorgplicht.....	18
8.	Bronnen	19
9.	Woordenlijst	20
Bijlage 1	Luchtfoto inclusief projectgrenzen	21
Bijlage 2	Impressie projectgebied	22
Bijlage 3	Waargenomen mogelijke verblijfplaatsen	23
Bijlage 4	Toelichting verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna	26
Bijlage 5	Quicksanhulp	27
Bijlage 6	Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	30
Bijlage 7	Plattegrond met registratienummers	31
Bijlage 8	Registratieformulier	32

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied Vincentius bevindt zich aan de Schoorstraat in Udenhout, gemeente Tilburg. Op het terrein bevindt zich een rijksmonument met enkele vleugels welke van latere datum zijn. Op het terrein bevinden zich daarnaast meerdere bomen. De eigenaar is voornemens om de gevels van het rijksmonument geheel te restaureren. Daarnaast worden de nieuwere vleugels gesloopt om op die locatie nieuwe woningen te realiseren. De exacte planning is nog niet bekend.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Doelstelling rapport

Het doel van dit verkennend onderzoek is het inzichtelijk brengen van de eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten in en direct rondom het projectgebied. Daarnaast wordt de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie worden uitspraken gedaan over mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en eventuele noodzakelijke vervolgstappen (vervolgonderzoeken).

GRAS Advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij en de heer L.J. de Haan zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Udenhout, provincie Noord-Brabant

1.2 Samenvatting

Beschermde gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Loonse en Drunese duinen op ca. 300 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied en delen van de bebouwde kom van Udenhout. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 2 km) van het projectgebied. Gelet op de afstand tot dit natura 2000-gebied, de scheiding hiervan door huizen en agrarisch gebied en de aard van de werkzaamheden, kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht, geluid en optische verstoring op voorhand worden uitgesloten. Een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten en kan desgewenst nader onderzocht worden middels een AERIUS berekening.

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland is het Natura 2000-gebied Loonse en Drunese duinen en enkele aangrenzende percelen op ca. 125 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied en delen van de bebouwde kom van Udenhout. Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van Noord-Brabant geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing ten aanzien van NNN niet noodzakelijk. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden en de scheiding van het projectgebied van natuurnetwerk Nederland gebieden door minimaal twee rijen bebouwing, is een directe impact niet aannemelijk.

Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

Vleermuizen

De gebouwen in het projectgebied bieden geschikte rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouw-bewonende vleermuissoorten in de vorm van spouwmuren met open stootvoegen en openingen in de dakbedekking en kozijnen. De bomen in het projectgebied vormen een verbinding met de laanbomen langs de Schoorstraat en Groenstraat. Mogelijk vormen deze daarmee een vliegroute die het gebouw met mogelijke verblijfplaatsen verbindt met geschikt foerageergebied in de omgeving. Het projectgebied beschikt over een open veld met verschillende vegetatiestructuren en hoogtes wat geschikt is als foerageergebied. Nader onderzoek naar de functie van het projectgebied voor vleermuizen en/of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is benodigd.

Gierzwaluw

De daken van het hoofdgebouw en de vleugels bevat dakpannen die scheef liggen, gebroken zijn of ontbreken. Daarmee is het dak geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. De aanwezigheid van broedlocaties van gierzwaluwen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Een nader onderzoek naar de functie van het projectgebied voor de gierzwaluw en/of een ontheffingsaanvraag is benodigd.

Broedvogels

Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dat niet mogelijk is, kan verstoring voorkomen worden door de bosschages niet te beschadigen tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de inkomende e-mail van mevrouw N. Schrover op 09-05-2019 met als onderwerp 'Gebiedsaanduiding Vincentius' en met verwijzing naar de offerte van 16-05-2019.

1.4 Projectgebied

Context

Het projectgebied is gelegen in Udenhout (Afb. 1.3.1). Het is gelegen aan de Schoorstraat. Het gebied grenst aan de zuidzijde aan de bebouwde kom van Udenhout, hiervan gescheiden door de Schoorstraat. Aan de west-, noord- en oostzijde is het projectgebied omgeven door rijen huizen. Op circa 125 m ten (noord)westen van het projectgebied bevindt zich agrarisch gebied.

Projectgebied

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 14.000 m², en bestaat uit bebouwing (Afb. 1.3.2). Op het terrein bevinden zich tevens verschillende bosschages.

Locatie	Vincentius Udenhout
Plaats	Udenhout
Gemeente	Tilburg
Provincie	Noord-Brabant

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

Werkwijze

De eigenaar is voornemens om de gevels van het rijksmonument geheel te restaureren. Daarnaast worden de nieuwere vleugels gesloopt om op die locatie nieuwe woningen te kunnen realiseren.

Planning

De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

2. Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

2.1 Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

2.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

2.4 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

3. Werkwijze

Ten behoeve van deze quickscan flora & fauna is op twee manieren onderzocht of de voorgenomen ruimtelijke ingrepen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde gebieden, plantensoorten en diersoorten en houtopstanden.

Tijdens een voorbereidend bureauonderzoek is informatie verzameld over:

- het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 4. Resultaten beschermde gebieden)
- de ligging van de te kappen houtopstanden ten opzichte van de bebouwde kom grens (Hoofdstuk 5: Resultaten houtopstanden)
- waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 6: Resultaten beschermde soorten)

Op basis van één verkennend veldonderzoek is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten onderzocht in het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied. Het terrein is onderzocht op basis van terreingesteldheid, potentiële aanwezigheid van beschermde soorten alsook de aanwezigheid van biotopen die geschikt zijn voor beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van bekende natuurinformatie (bijlage 5. Quickscanhulp). Daarnaast is het omliggende gebied globaal geanalyseerd waarmee een inschatting gemaakt kan worden of het projectgebied geschikt kan zijn als leefgebied voor beschermde soorten.

4. Resultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (Afbeelding 4.1.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Loonse en Drunse duinen op ca. 300 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied en delen van de bebouwde kom van Udenhout. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 2 km) van het projectgebied.

Het projectgebied is niet direct zichtbaar vanuit omliggende Natura 2000-gebieden. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het projectgebied en de impact van de ingreep, kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten en kan desgewenst nader onderzocht worden middels een AERIUS berekening.

Afb. 4.1.1. Ligging van het projectgebied (blauw kader) t.o.v. Natura 2000-gebieden (geel).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Afbeelding 4.2.1). Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland is het Natura 2000-gebied Loonse en Drunese duinen en enkele aangrenzende percelen op ca. 125 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied en delen van de bebouwde kom van Udenhout.

Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van Noord-Brabant geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing aan de bepalingen uit de provinciale ruimtelijke verordening ten aanzien van NNN niet noodzakelijk. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden en de scheiding van het projectgebied van natuurnetwerk Nederland gebieden door minimaal twee rijen bebouwing, is een directe impact niet aannemelijk.

Afb. 4.2.1 Ligging van het projectgebied (blauw kader) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen).

5. Resultaten houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

6. Resultaten beschermde soorten

6.1 Karakteristieken

Tijdens het locatieonderzoek zijn in het projectgebied verschillende elementen aangetroffen (Tabel 6.1.1.). De foto's in bijlage 3 geven een impressie van de situatie ter plaatse.

Controleur	L.J. de Haan & J. van Rheede
Datum	11-06-2019
Dagdeel	Middag
Weer	Droog, overwegend bewolkt, 19 °C, wind WZW, 2Bft

Tabel 6.1.1. Aangetroffen elementen.

Elementen	Aanwezig	Omschrijving
Gebouwen	Ja	Vincentius gebouw
Water	Nee	
Houtachtige vegetatie	Ja	Diverse bomen, diverse struiken
Kruidachtige vegetatie	Ja	Grasveld, regelmatig gemaaid; wegberm, regelmatig gemaaid
Moeras en verlandingszone	Nee	-
Agrarisch gebied	Nee	-
Werken	Nee	-
Erf / tuin / privé	Nee	-
Bestrating / verharding	Ja	Bestrating

6.2 Flora

Het veldbezoek vond plaats in het groeiseizoen van planten zodat een goede indruk is verkregen van de aanwezige soorten. Hierbij is de aanwezigheid vastgesteld van enkele algemeen voorkomende grassoorten, kruiden en bomen, waaronder smalle en grote weegbree, klimop, madeliefje en gewone esdoorn. Tijdens het veldbezoek zijn geen bijzondere of beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting van het projectgebied en het regelmatige onderhoud van grasveld en bermen, is het niet aannemelijk dat beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde flora en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.3 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren aangetroffen. Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving soorten als egel, konijn en huisspitsmuis worden verwacht. Het projectgebied is onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. De bovengenoemde soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soorten. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Een nader onderzoek naar beschermde zoogdieren en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.4 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende Vleermuisprotocol (2017) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

In het gebied zijn geen bomen met holtes of scheuren aangetroffen die geschikt zijn als habitat voor boombewonende vleermuizen. De gebouwen bieden geschikte rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten in de vorm van open stootvoegen die toegang geven tot de spouwmuur. Ook zijn er verschillende openingen in de dakbedekking en kozijnen die geschikt zijn als rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen.

In het projectgebied staan meerdere bomen. Deze vormen een verbinding met de laanbomen langs de Schoorstraat en Groenstraat. Mogelijk vormen deze daarmee een vliegroute die het gebouw met mogelijke verblijfplaatsen verbindt met geschikt foerageergebied in de omgeving. Het projectgebied beschikt over een open veld met verschillende vegetatiestructuren en hoogtes. Dit maakt dat dit een geschikt foerageergebied is voor vleermuizen.

Een nader onderzoek naar de functie van het projectgebied voor vleermuizen en/of een ontheffingsaanvraag is benodigd.

6.5 Vogels

Jaarrond beschermde vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen gecontroleerd, maar er zijn in de bomen geen nesten aangetroffen van jaarrond beschermde soorten die in bomen broeden. De daken van het hoofdgebouw en de vleugels bevatten dakpannen die scheef liggen, gebroken zijn of ontbreken. Daarmee is het dak geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. Voor huismussen is het pannendak te steil en is de onderkant niet goed toegankelijk door de constructie van de brede dakgoot. De aanwezigheid van broedlocaties voor huismussen is derhalve niet aannemelijk. De aanwezigheid van broedlocaties van gierzwaluwen kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Broedvogels

De bomen en bosschages zijn gecontroleerd en beoordeeld op aanwezige vogelnesten. Er geen nesten aangetroffen. Er zijn meerdere waarnemingen gedaan van vogels vliegend boven het terrein en/of zittend in bomen of struiken, zoals houtduif en kraai. Het projectgebied is dan ook onderdeel van een leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages gebruiken als broedlocatie. Dit houdt in dat gedurende het broedseizoen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd die leiden tot een verstoring of vernietiging van de exemplaren en/of nesten van deze soortgroep. Het broedseizoen ligt globaal tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere, maar ook latere broedgevallen zijn mogelijk. Deze 'broedgevallen buiten het broedseizoen om' zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Een nader onderzoek naar de functie van het projectgebied voor de gierzwaluw en/of een ontheffingsaanvraag is benodigd.

6.6 Amfibieën

In het projectgebied liggen geen geschikte voortplantingsbiotopen voor amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het is mogelijk dat de gewone pad het projectgebied gebruikt als leefomgeving. Deze soort is beschermd conform de Wet natuurbescherming 'Andere soorten', maar staan ook op de categorie met 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soort. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Een nader onderzoek naar beschermde amfibieën en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.7 Reptielen

In het projectgebied zijn geen reptielen aangetroffen. Er zijn ook geen biotopen aangetroffen die geschikt zijn voor reptielen.

Een nader onderzoek naar beschermde reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.8 Vissen

In het projectgebied bevinden zich geen biotopen die geschikt zijn voor vissen.

Een nader onderzoek naar beschermde vissen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.9 Ongewervelden

Vanwege het ontbreken van de voor beschermde ongewervelden benodigde specifieke habitats, is het niet aannemelijk dat beschermde soorten ongewervelden in het projectgebied aanwezig zijn.

Op drie locaties zijn bijen- en/of wespennesten aangetroffen in de muur. Deze nesten zijn niet beschermd. Geadviseerd wordt deze voor aanvang van de werkzaamheden te verwijderen.

Een nader onderzoek naar beschermde ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

7. Conclusies en advies

7.1 Beschermde gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Loonse en Drunese duinen op ca. 300 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied en delen van de bebouwde kom van Udenhout. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 2 km) van het projectgebied. Gelet op de afstand tot dit Natura 2000-gebied, de scheiding hiervan door huizen en agrarisch gebied en de aard van de werkzaamheden, kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht, geluid en optische verstoring op voorhand worden uitgesloten. Een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten en kan desgewenst nader onderzocht worden middels een AERIUS berekening.

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland is het Natura 2000-gebied Loonse en Drunese duinen en enkele aangrenzende percelen op ca. 125 m afstand van het projectgebied, hiervan gescheiden door agrarisch gebied en delen van de bebouwde kom van Udenhout. Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van Noord-Brabant geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing ten aanzien van NNN niet noodzakelijk. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden en de scheiding van het projectgebied van natuurnetwerk Nederland gebieden door minimaal twee rijen bebouwing, is een directe impact niet aannemelijk.

7.2 Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

7.3 Beschermde soorten

Uit het veldonderzoek zijn de volgende restricties naar voren gekomen:

Vleermuizen

De gebouwen in het projectgebied bieden geschikte rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouw-bewonende vleermuissoorten in de vorm van spouwmuren met open stootvoegen en openingen in de dakbedekking en kozijnen. De bomen in het projectgebied vormen een verbinding met de laanbomen langs de Schoorstraat en Groenstraat. Mogelijk vormen deze daarmee een vliegroute die het gebouw met mogelijke verblijfplaatsen verbindt met geschikt foerageergebied in de omgeving. Het projectgebied beschikt over een open veld met verschillende vegetatiestructuren en hoogtes wat geschikt is als foerageergebied. Nader onderzoek naar de functie van het projectgebied voor vleermuizen en/of een ontheffing op de Wet natuurbescherming is benodigd.

Gierzwaluwen

De daken van het hoofdgebouw en de vleugels bevat dakpannen die scheef liggen, gebroken zijn of ontbreken. Daarmee is het dak geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. De aanwezigheid van broedlocaties van gierzwaluwen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Een nader onderzoek naar de functie van het projectgebied voor de gierzwaluw en/of een ontheffingsaanvraag is benodigd.

Broedvogels

Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dat niet mogelijk is, kan verstoring voorkomen worden door de bosschages niet te beschadigen tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

7.4 Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

8. Bronnen

Boeken

- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff, 2005
- Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, Stichting Floron, Nijmegen 2011
- Weeda, E.J. et al., Nederlandse Oecologische Flora, KNNV, Leiden, 1999

Internet

- **Wet natuurbescherming**

De Wet natuurbescherming met de onderdelen Natura 2000-gebieden, Houtopstanden en Soorten inclusief de beschermingsregimes Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Andere soorten.

Geraadpleegd op 13-06-2019

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>

- **Alterra**

Onderzoeksinstituut Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.

Geraadpleegd op 13-06-2019

<http://www.synbiosys.alterra.nl>

- **Kadviewer**

Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.

Geraadpleegd op 11-06-2019

<http://kadviewer.map5.nl>

- **Overheid**

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.

Geraadpleegd op 11-06-2019

<https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/>

- **Regelink**

Regelink is een kenniscentrum met betrekking tot de beschermde soorten in de Wet natuurbescherming.

Geraadpleegd op 11-06-2019

<http://www.regelink.net>

- **Quickscanhulp**

Quickscanhulp genereert een lijst van waargenomen beschermde soorten met de minimale afstandsklasse tot het plangebied.

NDFF - quickscanhulp.nl 11-06-2019 09:44:27 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

<https://app.quickscanhulp.nl/>

- **Telmee**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

Geraadpleegd op 13-06-2019

<https://www.telmee.nl>

- **Vleermuis.net**

Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.

Geraadpleegd op 13-06-2019

<https://www.vleermuis.net>

9. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekent dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw goedgekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Impressie projectgebied

Bijlage 3 Waargenomen mogelijke verblijfplaatsen

Openingen in kozijnen (linksboven), open stootvoegen onder dakgoot (rechtsboven en linksmiddelen) en een tweetal rijen open stootvoegen (rechts- en linksonder).

Twee paar open stootvoegen (linksboven), open stootvoegen met bijen- / wespennest (rechtsboven), open stootvoegen met bijen- / wespennest naast regenpijp (links- en rechtsmidden), opening in afwerking dakgoot (linksonder) en openingen in kozijnen (rechtsonder).

Openingen in de afwerking onder het kozijn (linksboven), opening in de dakbedekking (rechtsboven), opening in het houtwerk van de dakkapel (linksonder) en losliggende dakpannen (rechtsonder).

Bijlage 4 Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna

In het verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennend onderzoek.

Vorbereidend onderzoek

- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

Verkennend veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen

- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennend veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de **kans op aanwezigheid** van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vleermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennend veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien een watervoerende watergang / sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitsel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennend onderzoek (quickscan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden bovenop het verkennend onderzoek.

Advies en rapportage

- De resultaten van het verkennend onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 5 Quickscanhulp

NDDF - quickscanhulp.nl 11-06-2019 09:44:27 (afstand tot plangebied 0-10 km)

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
bruine eikenpage	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
grote weerschijnvlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
kleine ijsvogelvlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosbeekjuffer	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Boomkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km

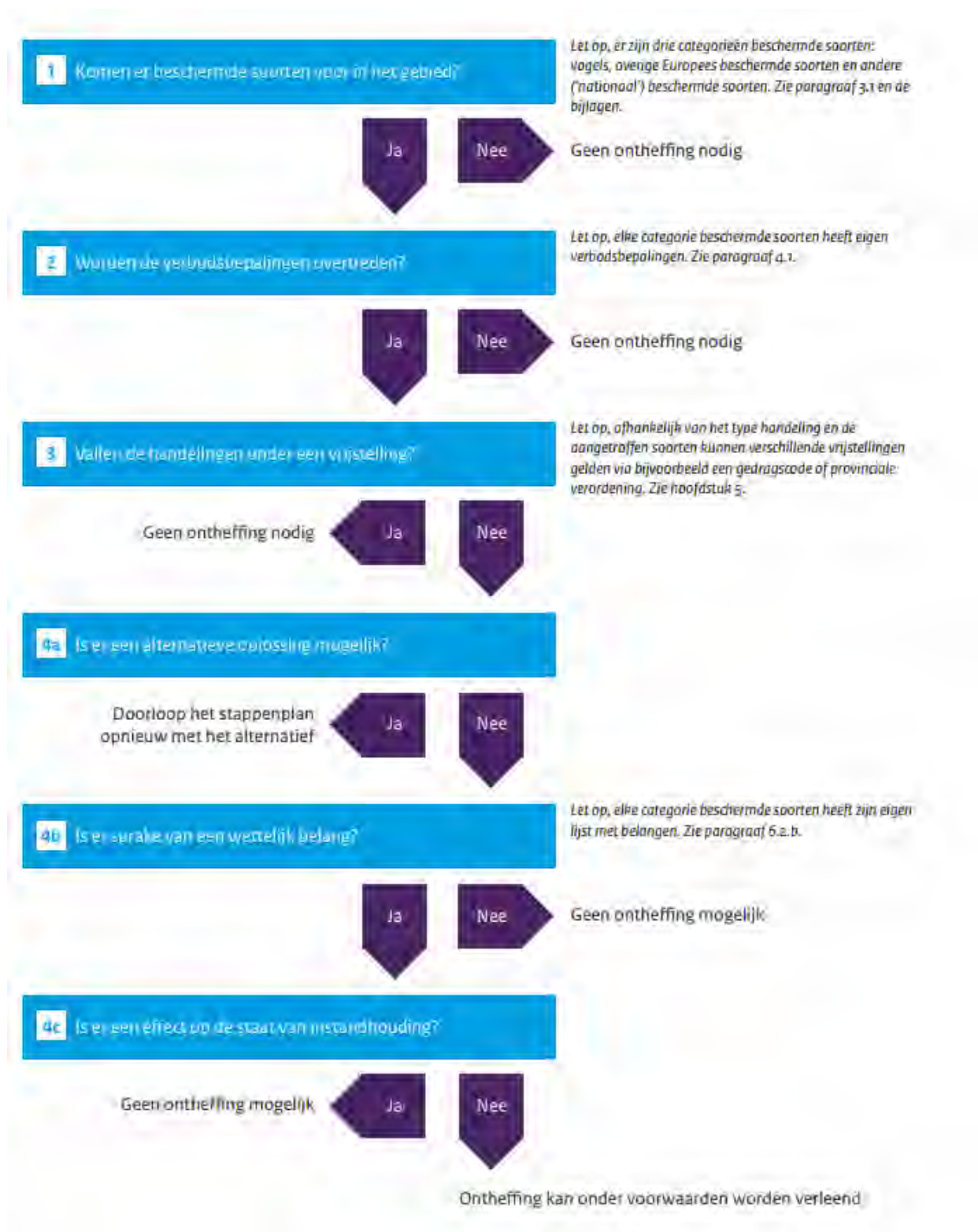
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Vinpootsalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Muurhagedis	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	wnb-hrl	1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Meerkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Vuursalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	5 - 10 km
gentiaanblauwtje	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
veldparelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
zilveren maan	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
grote parelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Beekrombout	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Speerwaterjuffer	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Blaasvaren	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Dennenorchis	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Kluwenklokje	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Kranskarwij	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Wolfskers	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Kwabaal	Vissen	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Damhart	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
pimpernelblauwtje	Insecten - Dagvlinders	wnb-hrl	5 - 10 km

Kruipend moerasscherm	Vaatplanten	wnb-hrl	5 - 10 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km

Bijlage 6 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 7 Plattegrond met registratienummers

Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader) met daarin leefgebied broedvogels (A, groen), muren met open stootvoegen geschikt voor vleermuizen (2, geel) en locaties bijen- / wespennesten (1). Alle daken (3, niet ingekleurd) zijn geschikt voor gierzwaluwen.

Bijlage 8 Registratieformulier

Registratieformulier verkennend Flora- en fauna onderzoek				
Gemeente:		Tilburg	Datum:	11-06-20196
Straat / locatie:		Schoorstraat 4	Tijdstip + weer:	Droog, overwegend bewolkt, , 19 °C, wind WZW, 2Bft
Nadere plaatsbepaling:		ASVZ Vincentius	Controleurs:	L.J. de Haan & J. van Rheede
Deel I Vaste rust en verblijfplaatsen & groeiplaatsen				
Volg nr	Type VRVP of GP	Gebruik	Soortgroep	Soort
1	VRVP	Nest	Ongewervelden	Wesp/Bij
2	VRVP	Nest-/Verblijfplaats	Vleermuizen	Diverse soorten
3	VRVP	Nestplaats	Vogels	Gierzwaluw
Deel II Leefgebied				
Code	Leefgebied van soortgroep		Soort	
A	Vogels		Zangvogels	

Bijlage 3: Aanvullend onderzoek beschermde soorten Wet natuurbescherming

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

M 06 – 55 47 65 53
ecologie @grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Rapportage aanvullend onderzoek beschermde soorten Wet natuurbescherming

Vincentius Udenhout

Opdrachtgever: VOF Udenhout Vincentius

Projectcode: P00181 / BOI00419

Project: Aanvullend onderzoek beschermde soorten
Vincentius Udenhout

Datum: 01-03-2021

Status: Definitief, V3

Auteur: A.S.J. van Proosdij

Gecontroleerd: R.M. Smit

Colofon

Opdracht

Rapportage betreft aanvullend soortenonderzoek naar gierzwaluwen en vleermuizen conform de Wet natuurbescherming en een verkennend onderzoek van de aanwezige bomen.

Opdrachtgever

VOF Udenhout Vincentius
Molenstraat 2, 5262 ED Vught
Postbus 112, 5260 AC Vught

Contactpersoon: S. Selders / T. Iding
Tel: 06-21271836 / 06-31916668
Email: s.selders@hazenberg.nl / t.iding@boei.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies
Huismanstraat 6
6851 GT Huissen
Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Ons kenmerk: P00181 BOI00419 Aanvullend onderzoek beschermde soorten Vincentius Udenhout
Datum: 01-03-2021
Versie: Definitief, V3
Contactpersoon: de heer R.M. Smit

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Samenvatting.....	6
1.3 Uitgangspunten	7
1.4 Projectgebied	7
2. Werkwijze	9
2.1 Gierzwaluw	9
2.2 Vleermuizen.....	9
2.3 Bomen	9
2.4 Uitvoering.....	10
3. Resultaten.....	11
3.1 Vleermuizen.....	11
3.2 Gierzwaluw	16
3.3 Bomen	17
3.4 Wet natuurbescherming	17
4. Conclusies en advies.....	19
4.1 Vleermuizen.....	19
4.2 Gierzwaluwen.....	19
4.3 Bomen	19
4.4 Wet natuurbescherming	19
4.5 Zorgplicht.....	20
5. Bronnen	21

6. Woordenlijst	22
Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen	23
Bijlage 2 Wet natuurbescherming	24
Bijlage 3 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	27
Bijlage 4 Waarnemingen	28

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied Vincentius bevindt zich aan de Schoorstraat in Udenhout, gemeente Tilburg. Op het terrein bevindt zich een rijksmonument met enkele vleugels welke van latere datum zijn. Ten noorden van het hoofdgebouw bevindt zich een kapel met tussen de kapel en hoofdgebouw een ommuurde binnentuin. Op het terrein bevinden zich daarnaast meerdere bomen. De eigenaar is voornemens om het hoofdgebouw (het rijksmonument) en de beide daaraangrenzende nieuwere vleugels geheel te restaureren. Daarnaast worden de twee meest oostelijke nieuwere vleugels gesloopt om op die locatie nieuwe woningen te realiseren. De exacte planning is nog niet bekend.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden en met beschermde plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'de Natuurbeschermingswet 1998', 'de Boswet' en 'de Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennend onderzoek (quicksan) flora & fauna (de Haan, 2019) is geconcludeerd dat in het projectgebied mogelijk gierzwaluwen en vleermuizen voorkomen. Op basis hiervan is besloten nader onderzoek naar deze soortgroepen uit te voeren.

Doelstelling rapport

Het doel van dit aanvullend onderzoek is om uitsluitsel te geven over de aanwezigheid en aantallen huismussen in het projectgebied, de mogelijke functies van het projectgebied voor deze soort, de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend onderzoek.

GRAS Advies

GRAS Advies voert aanvullende onderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij, de heer L.J. de Haan (Msc), de heer J. van Rheede en de heer R.M. Smit (MSc) van GRAS Advies en de heer R. van Os van Vos Natuurbeheer zijn allen middels opleiding en ervaring als ecooloog bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Udenhout, provincie Noord-Brabant

1.2 Samenvatting

Vleermuizen

De aanwezigheid van de volgende verblijfplaatsen is vastgesteld:

- In het hoofdgebouw: zomer- en kraamverblijfplaats laatvlieger (minstens 18 exemplaren), 1 verblijfplaats gewone grootoorvleermuis (minstens 10 exemplaren, mogelijk jaarrond verblijfplaats), 2 zomer-verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis.
- In de westelijke vleugel: 1 kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis (ca. 20 exemplaren).
- In de eerste oostelijke vleugel: 1 zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis.
- In de kapel: 3 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

De aanwezigheid van de volgende vliegroutes is vastgesteld:

- Van het hoofdgebouw over het dak van de westelijke vleugel naar de bomenrij: essentiële vliegroute gewone grootoorvleermuis.
- Langs de bomen langs de Schoorstraat: essentiële vliegroute gewone dwergvleermuis en niet-essentiële vliegroute voor laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

De aanwezigheid van de volgende foerageergebieden is vastgesteld:

- Tussen de bomen ten noorden van de oostelijke vleugels: essentieel foerageergebied gewone grootoorvleermuis.
- Ten zuidwesten van het hoofdgebouw en westelijke vleugel: niet-essentieel foerageergebied laatvlieger.
- Rondom de bebouwing: niet-essentieel foerageergebied gewone dwergvleermuis.

De voorgenomen ontwikkeling resulteert mogelijk in een negatief effect op of verlies van:

- 1 zomer- en kraamverblijfplaats laatvlieger
- 1 zomer- of mogelijk jaarrond verblijfplaats grootoorvleermuis
- 1 kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 3 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis (3 andere vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden)
- 1 paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 1 essentiële vliegroute gewone grootoorvleermuis
- 1 essentieel foerageergebied gewone grootoorvleermuis

Gierzwaluwen

Gelet op het ontbreken van nestplaatsen en een functie als foerageergebied voor gierzwaluwen, is van een negatief effect op gierzwaluwen geen sprake.

Overige beschermde soorten

Er zijn geen exemplaren of sporen van overige beschermde soorten waargenomen. Een negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op andere beschermde soorten is daarom op voorhand uitgesloten.

Bomen

Gelet op de functie als essentieel foerageergebied voor gewone grootoorvleermuizen van het totaal aan bomen aan de noordzijde van de oostelijke vleugels, resulteert kap van een of meer van deze bomen mogelijk in verlies van de functie als essentieel foerageergebied. De bomen vervullen geen functie voor andere beschermde soorten.

Wet natuurbescherming

Voor uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de gewone grootoorvleermuis, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de email van mevrouw N. Schrover van 05-07-2019 met kenmerk 'RE: Vincentius Udenhout aangepaste offerte'.

1.4 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen in Udenhout (Afb. 1.3.1). Het is gelegen aan de Schoorstraat. Het gebied grenst aan de zuidzijde aan de bebouwde kom van Udenhout, hiervan gescheiden door de Schoorstraat. Aan de west-, noord- en oostzijde is het projectgebied omgeven door rijen huizen. Op circa 125 m ten (noord)westen van het projectgebied bevindt zich agrarisch gebied.

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ruim 15.000 m², en bestaat uit bebouwing (Afb. 1.3.2). Op het terrein bevindt zich een rijksmonument met enkele vleugels welke van latere datum zijn. Ten noorden van het hoofdgebouw bevindt zich een kapel met tussen de kapel en hoofdgebouw een ommuurde binnentuin. Op het terrein bevinden zich daarnaast meerdere bomen.

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader) in Udenhout.

De eigenaar is voornemens het monumentale hoofdgebouw en de twee daaraan grenzende nieuwere vleugels geheel te restaureren. De meest oostelijk gelegen 2 vleugels worden gesloopt om op die locatie nieuwbouw te realiseren. Een nog nader te bepalen aantal van de aanwezige bomen zal gerooid worden. De bomenrij aan de westzijde en de bomen langs de Schoorstraat blijven behouden. De parkachtige inrichting van de tuin blijft behouden. De aan de achterzijde gesitueerde kapel met ommuurde tuin blijven eveneens behouden en hieraan vinden geen werkzaamheden plaats.

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2. Werkwijze

2.1 Gierzwaluw

Gierzwaluwonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal gierzwaluwen en nestplaatsen in het projectgebied en de specifieke functies van het gebied voor gierzwaluwen vast te stellen. Het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017) beveelt aan om gebruik te maken van het Aanwezigheidsprotocol van het NGB (2017). Het Aanwezigheidsprotocol schijft voor om tijdens 3 locatieonderzoeken in de periode 1 juni – 15 juli te inventariseren op gierende dieren en in- en uitvliegende dieren. Tussen de drie bezoeken moeten minimaal 10 dagen zitten waarvan minimaal 1 bezoek tussen 20 juni en 7 juli moet vallen. De locatieonderzoeken moeten uitgevoerd worden van 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang.

De inventarisaties van gierzwaluwen zijn uitgevoerd door te kijken naar luidruchtige en in- en uitvliegende dieren. Hoogvliegende dieren worden niet meegenomen in de inventarisatie. Er zijn in 3 locatieonderzoeken uitgevoerd specifiek naar gierzwaluwen. Door omstandigheden kon het tweede locatieonderzoek naar gierzwaluwen niet eerder uitgevoerd worden, zodat er 7 i.p.v. 10 dagen tussen het tweede en derde locatieonderzoek zit. Tijdens de overige locatieonderzoeken is ook gelet op aanwezigheid van gierzwaluwen (Tabel 2.1).

2.2 Vleermuizen

Vleermuisonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal en de soort(en) vleermuizen in het projectgebied vast te stellen en om inzicht te krijgen in welke functie(s) het gebied heeft (foerageergebied, vliegroute, verblijfplaats. Van een eventuele verblijfplaats kan worden vastgesteld welke functie(s) het heeft: zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf. De beschikbare Kennisdocumenten Vleermuizen, waaronder bijvoorbeeld het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) bevelen aan om gebruik te maken van het landelijke Vleermuisprotocol. Het vleermuisprotocol is in 2009 ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus in overleg met de toenmalige Dienst Landelijk Gebied en Gegevensautoriteit Natuur en vastgesteld door de toenmalige Gegevensautoriteit Natuur. Het protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakberaad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Het vleermuisprotocol voorziet in de volgende locatiebezoeken:

- Een voorjaarsonderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 3 bezoeken die moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, waarvan 1 's ochtends en 2 's avonds.
- Een najaarsonderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken die moeten plaatsvinden tussen 15 augustus en 1 oktober.
- Een onderzoek om een mogelijke functie als vliegroute en/of foerageergebied te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 locatiebezoeken tussen 15 mei en 15 augustus.

Aangezien het gebouw beschikt over geschikte zolders als verblijfplaats voor vleermuizen is tevens een zolderinspectie uitgevoerd (Tabel 2.1). Hierbij zijn de zolders geïnspecteerd op slapende vleermuizen en/of de aanwezigheid van prooiresten en vleermuiskeutels (Tabel 2.1).

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

2.3 Bomen

De bomen aan de noordzijde van het hoofdgebouw bevinden zich buiten het onderzoeksgebied dat bij het verkennend onderzoek (quickscan) flora & fauna (de Haan & van Rheede, 2019) is onderzocht. In aanvulling op de quickscan, is het onderzoeksgebied uitgebreid en zijn derhalve de bomen geïnspecteerd op geschiktheid voor en gebruik door beschermde diersoorten.

2.4 Uitvoering

De locatieonderzoeken zijn uitgevoerd door A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan en J. van Rheede van GRAS Advies en door R. van Os van Vos Natuurbeheer in opdracht van GRAS Advies. Allen zijn middels opleiding en ervaring als ecooloog bevoegd voor de verrichtte werkzaamheden. Er zijn in totaal negen locatieonderzoeken uitgevoerd (Tabel 2.1).

Tabel 2.1. Overzicht locatieonderzoeken.

Datum	Controleur	Soortgroep	Zon op / onder	Tijdstip	Weersomstandigheden
14-06-2019	A.S.J. van Proosdij & J. van Rheede	Gierzwaluwen	22:04	20:00 – 22:00	20 °C, halfbewolkt, N wind 3 Bft
14-06-2019	A.S.J. van Proosdij, J. van Rheede & R. van Os	Vleermuizen	22:04	22:00 – 24:00	19 °C, halfbewolkt, N wind 3 Bft
08-07-2019	A.S.J. van Proosdij	Gierzwaluwen	22:02	20.30 – 22.30	14 °C, halfbewolkt, WNW wind 2 Bft
15-07-2019	A.S.J. van Proosdij	Bomen	21:56	19.30 – 20.30	18 °C, bewolkt, WNW wind 1 Bft
15-07-2019	A.S.J. van Proosdij	Gierzwaluwen	21:56	20.30 – 22.30	16 °C, bewolkt, WNW wind 1 Bft
15-07-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	Vleermuizen	21:56	22.30 – 00.30	13 °C, bewolkt, WNW wind 1 Bft
16-07-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	Vleermuizen	05:37	02.30 – 05.00	13 °C, bewolkt, WNW wind 1 Bft
05-09-2019	A.S.J. van Proosdij & L.J. de Haan	Vleermuizen winterverblijfplaatsen	20:20	00.00 – 02.00	13 °C, halfbewolkt, ZZW wind 2 Bft
09-09-2019	L.J. de Haan & R. van Os	Vleermuizen zolderinspectie	20:10	16.00 – 18.00	N.V.T.
09-09-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	Vleermuizen	20:10	21.00 – 24.00	11 °C, halfbewolkt, NNO wind 1 Bft
10-09-2019	A.S.J. van Proosdij & L.J. de Haan	Vleermuizen winterverblijfplaatsen	20:10	00.00 – 02.00	10 °C, halfbewolkt, W wind 1 Bft
27-09-2019	L.J. de Haan	Vleermuizen zolderinspectie	19:28	14:00-16:00	N.V.T.
27-09-2019	A.S.J. van Proosdij, L.J. de Haan & R. van Os	Vleermuizen	19:28	20.30 – 23.30	14 °C, halfbewolkt, N wind 3 Bft

3. Resultaten

3.1 Vleermuizen

Verblijfplaats laatvlieger

Tijdens de veldbezoeken zijn meerdere verblijfplaatsen vastgesteld in het projectgebied. Ten eerste een zomer- en kraamverblijfplaats van de laatvlieger. Hier zijn minimaal 18 uitvliegende individuen waargenomen. De in- en uitvliegopening betreft een scheur aan de zuidzijde van de westelijke toren (Afb. 3.2.1 & Bijlage 4). Tijdens de locatieonderzoeken in de kraamperiode is waargenomen dat veel laatvliegers ca. 1 uur na het uitvliegen alweer invlogen om kort daarop weer uit te vliegen. Dit gedrag en het aantal van minimaal 18 exemplaren wijst op de aanwezigheid van een kraamkolonie.

Afb. 3.2.1 Waargenomen in- en uitvliegopening van een zomer- en kraamverblijfplaats van de laatvlieger (rood omcirkeld).

Verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Er is een kraamkolonie van ca. 20 individuen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld met een in- en uitvliegopening aan de zuidzijde van de westvleugel (Afb. 3.2.2 & Bijlage 4).

Afb. 3.2.2 In- en uitvliegopening van de vastgestelde kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (rode cirkel).

Ook zijn er zes zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (Bijlage 4): aan de zuidzijde ten oosten van het hoofdgebouw (1 individu, Afb. 3.2.3), aan de achterkant van de westvleugel aan de westzijde (2 individuen, Afb. 3.2.3), aan de westkant van de toren waar ook het kraamverblijf van de laatvlieger is waargenomen (1 individu, Afb. 3.2.4), aan de zuidzijde van de kapel ten noorden van het projectgebied (1 individu, Afb. 3.2.4), aan de westzijde van de kapel (2 individuen, Afb. 3.2.4) en aan de oostzijde van de kapel (1 individu).

Afb. 3.2.3 Vastgestelde zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis. Links, aan de zuidzijde ten oosten van het hoofdgebouw. Rechts, achterkant van de westvleugel aan de westzijde van het hoofdgebouw.

Afb. 3.2.4 Vastgestelde zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis. Links, westzijde van de toren in de westvleugel (tevens uitvliegopening voor gewone grootoorvleermuis). Midden, zuidzijde van de kapel. Rechts, westzijde van de kapel.

Tenslotte is de aanwezigheid van één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de westvleugel (Afb. 3.2.5 & Bijlage 4).

Er zijn geen waarnemingen zoals middernachtzwermen die wijzen op de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen.

Afb. 3.2.5 Vastgestelde paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de westvleugel.

Verblijfplaats gewone grootoorvleermuis

Tijdens de zolderinspecties is een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis vastgelegd op de zolder van het hoofdgebouw, het betreft minstens 10 individuen. De grote hoeveelheden vleermuiskeutels zijn reden aan te nemen dat deze verblijfplaats al een langere tijd in gebruik is (Afb. 3.2.6 & Bijlage 4). Deze zomerverblijfplaats dient mogelijk ook als kraam- en winterverblijfplaats en daarmee als jaarrond verblijfplaats voor de gewone grootoorvleermuis.

Afb. 3.2.6. Grote hoeveelheden vleermuiskeutels op de zolder (links) en waargenomen gewone grootoorvleermuizen op de zolder (rechts).

Vliegroute gewone grootoorvleermuis

Tijdens de veldbezoeken is een essentiële vliegroute van de gewone grootoorvleermuis vastgelegd. Deze loopt vanaf de in/uitvliegopening over het dak van de westvleugel naar de nabij liggende bomenrij (Afb. 3.2.7). Tijdens het locatiebezoek op 09 september zijn 2 exemplaren van de gewone grootoorvleermuis waargenomen die uitvlogen via de open stootvoegen aan de westzijde van de westelijke toren (Afb. 3.2.4) om vervolgens laag over het dak naar de bomenrij te vliegen (Afb. 3.2.7). Gelet op het aantal van minstens 10 exemplaren in de kolonie is er sprake van een functie als essentiële vliegroute van het hoofdgebouw naar de bomenrij en langs deze bomen.

Afb. 3.2.7 Vliegroute van de gewone grootoorvleermuis (rode lijn) over de westvleugel heen naar de bomenrij.

Vliegroute gewone dwergvleermuis

Tijdens alle locatieonderzoeken zijn passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen die gebruik maakten van de bomen langs de Schoorstraat ten zuiden van het projectgebied (Afb. 3.2.8). Meestal waren dit individuele exemplaren, met een maximum van ca. 15. Deze bomen vormen een essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis.

Afb. 3.2.8 Vliegroute van de gewone grootoorvleermuis van het hoofdgebouw naar de bomenrij en langs deze bomenrij (groene lijnen) en van de gewone dwergvleermuis (gele lijn) ten zuiden van het projectgebied (rood kader).

Vliegroute overige soorten

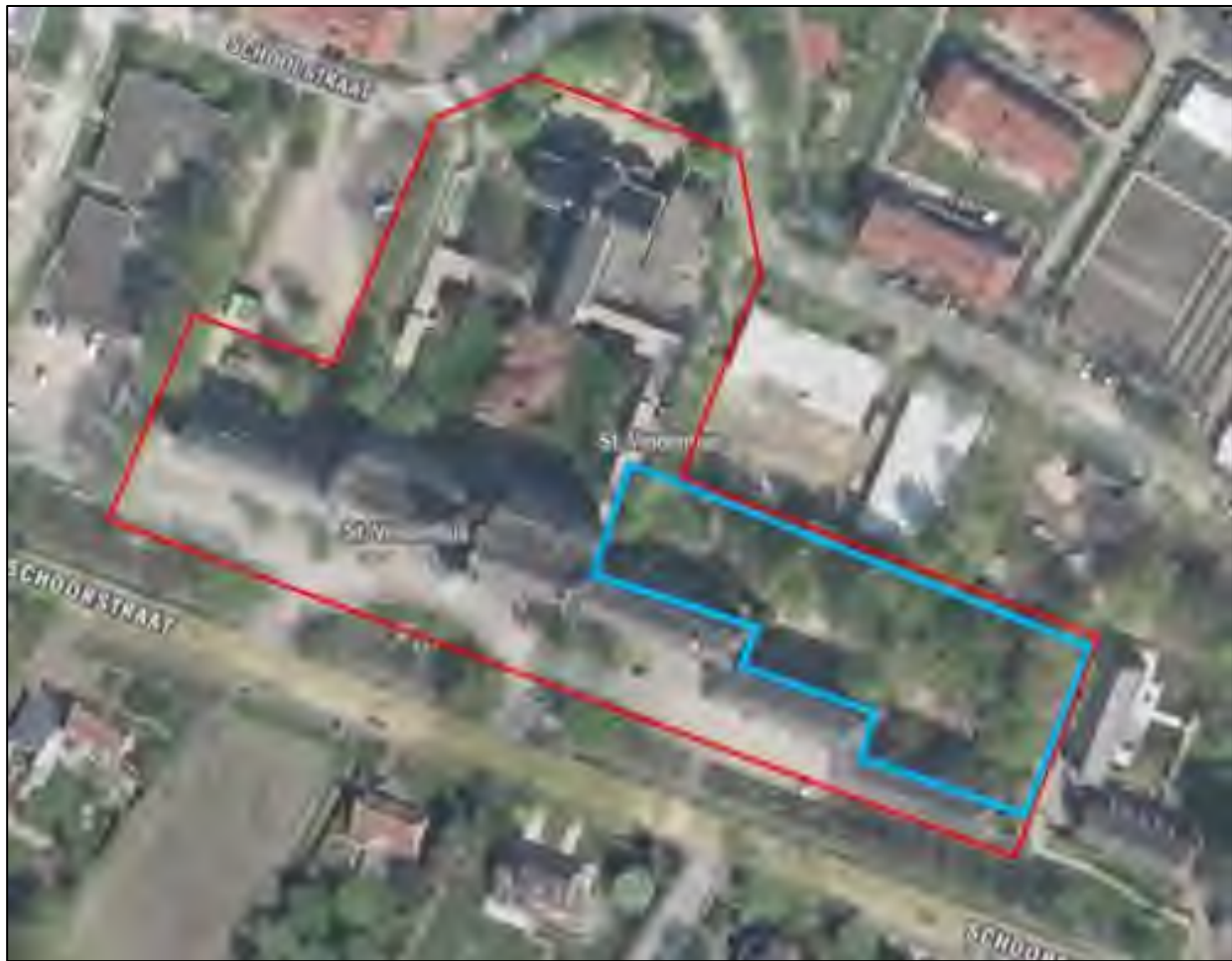
Ook van andere soorten vleermuizen zijn enkele individuele exemplaren waargenomen die de bomen langs de Schoorstraat gebruikten als vliegroute: ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger. Gelet op de lage aantallen van deze soorten vervult de bomenrij voor deze soorten geen essentiële functie.

Foerageergebied gewone grootoorvleermuis

Het bosje ten noordoosten van het projectgebied wordt als foerageergebied door de gewone grootoorvleermuis gebruikt (Afb. 3.2.9). Dit stukje bos is beschut en erg donker en bevindt zich nabij de vastgelegde verblijfplaats van gewone grootoorvleermuizen en heeft hierdoor een essentiële functie als foerageergebied voor de gewone grootoorvleermuis.

Foerageergebied overige vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn behalve foeragerende grootoorvleermuizen ook foeragerende exemplaren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger waargenomen. De laatvliegers foerageerden voornamelijk aan de zuidwest zijde van het projectgebied. De meeste laatvliegers vlogen echter na een korte periode van foerageren naar een ander foerageergebied. De gewone dwergvleermuizen foerageerden rondom de bebouwing van het projectgebied, maar telkens in lage aantallen en gedurende korte tijd. Gelet op het korte verblijf van de dieren in het projectgebied tijdens foerageren en de lage aantallen dieren die tegelijkertijd foeragerend zijn waargenomen (maximaal 3 tegelijkertijd), is van een essentiële functie als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis of de laatvlieger geen sprake.

Afb. 3.2.9 Vastgelegd essentieel foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis (blauw kader) binnen de invloedssfeer van het projectgebied (rood kader).

3.2 Gierzwaluw

Tijdens de locatieonderzoeken zijn alleen hoog overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Deze vliegen echter op een dermate grote hoogte dat de betreffende bebouwing geen functie speelt voor deze dieren. Tijdens geen van de locatieonderzoeken, ook niet tijdens de locatieonderzoeken naar vleermuizen en boominspectie zijn laagvliegende of in- en/of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen rond de bebouwing. Ook online beschikbare waarnemingen (NDDF, waarneming.nl, telmee.nl) bevatten geen waarnemingen uit het projectgebied of directe omgeving. De aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluwen in het projectgebied en een functie als foerageergebied voor gierzwaluwen kan derhalve worden uitgesloten.

3.3 Overige soorten

Tijdens de locatieonderzoeken tevens gelet op aanwezigheid van exemplaren of sporen van andere beschermde soorten, waaronder steenmarter en huismussen. Tijdens geen van de locatieonderzoeken zijn exemplaren of sporen van andere beschermde soorten waargenomen.

3.4 Bomen

Tijdens het locatiebezoek zijn de aanwezige bomen geïnspecteerd op geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten en op eventuele functies voor beschermde diersoorten. Geen van de bomen bevat holtes of scheuren die groot genoeg en geschikt zijn om een functie te vervullen als verblijfplaats of nestplaats voor beschermde dieren zoals vleermuizen, boommarter of steenmarter en/of uilen. De bomen zorgen voor een beschut, erg donker foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Voor de gewone grootoorvleermuis vervult het gebied met het totaal aan bomen een functie als essentieel foerageergebied. De individuele bomen hebben hierin een beperkte rol.

In de bomen zijn enkele lege nesten van onder meer houtduif aangetroffen. Daarnaast zijn overvliegende of foeragerende exemplaren waargenomen van merel, roodborst, koolmees, houtduif, kraai en ekster. Het projectgebied is dan ook onderdeel van het leefgebied van o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen gebruiken als broedlocatie. Dit houdt in dat gedurende het broedseizoen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd die leiden tot een verstoring of vernietiging van de exemplaren en/of nesten van deze soortgroep. Het broedseizoen ligt globaal tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere, maar ook latere broedgevallen zijn mogelijk. Deze 'broedgevallen buiten het broedseizoen om' zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

3.5 Wet natuurbescherming

Verblijfplaatsen vleermuizen

Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden aan het hoofdgebouw heeft mogelijk een negatief effect of resulteert in verlies van de aanwezige verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

De voorgenomen restauratie van het hoofdgebouw resulteert mogelijk in een negatief effect op de kraamverblijfplaats (tevens zomerverblijfplaats) van de laatvlieger.

De voorgenomen restauratie van het hoofdgebouw en twee aangrenzende vleugels resulteert mogelijk in een negatief effect op of verlies van de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, 3 zomerverblijfplaatsen en 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

De voorgenomen restauratie en verbouwing van de zolder van het hoofdgebouw resulteert in verlies van de zomerverblijfplaats (en mogelijk ook kraam- en winterverblijfplaats) van de gewone grootoorvleermuis.

De in de kapel aanwezige 3 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis liggen buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden, mits geen gebruik gemaakt wordt van felle nachtelijke verlichting die deze verblijfplaatsen aanlicht.

Vliegroutes vleermuizen

De voorgenomen restauratie van de westelijke vleugel resulteert mogelijk in een negatief effect op of verlies van de essentiële vliegroute voor de gewone grootoorvleermuis. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op vliegroutes van andere soorten.

Foerageergebied vleermuizen

De voorgenomen sloop van de oostelijke vleugels en mogelijke kap van de bomen aan de noordzijde van de oostelijke vleugels resulteert mogelijk in een negatief effect op of verlies van essentieel foerageergebied voor de gewone grootoorvleermuis. Van verlies van essentieel foerageergebied voor andere soorten is geen sprake.

Gierzwaluwen

Gelet op het ontbreken van nestplaatsen en een functie als foerageergebied voor gierzwaluwen, is van een negatief effect op gierzwaluwen geen sprake.

Overige soorten

Gelet op het ontbreken van overige beschermde soorten is een negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op andere beschermde soorten op voorhand uitgesloten.

Bomen

Gelet op de functie als essentieel foerageergebied voor gewone grootoorvleermuizen van het totaal aan bomen aan de noordzijde van de oostelijke vleugels, resulteert kap van een of meer van deze bomen mogelijk in verlies van de functie als essentieel foerageergebied. De bomen vervullen geen functie voor andere beschermde soorten.

Ontheffing

Voor uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de gewone grootoorvleermuis, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

4. Conclusies en advies

4.1 Vleermuizen

De aanwezigheid van de volgende **verblijfplaatsen** is vastgesteld:

- In het hoofdgebouw: zomer- en kraamverblijfplaats laatvlieger (minstens 18 exemplaren), 1 verblijfplaats gewone grootoorvleermuis (minstens 10 exemplaren, mogelijk jaarrond verblijfplaats), 2 zomer-verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en 1 paarverblijf gewone dwergvleermuis.
- In de westelijke vleugel: 1 kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis (ca. 20 exemplaren).
- In de eerste oostelijke vleugel: 1 zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis.
- In de kapel: 3 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

De aanwezigheid van de volgende **vliegroutes** is vastgesteld:

- Van het hoofdgebouw over het dak van de westelijke vleugel naar de bomenrij: essentiële vliegroute gewone grootoorvleermuis.
- Langs de bomen langs de Schoorstraat: essentiële vliegroute gewone dwergvleermuis en niet-essentiële vliegroute voor laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

De aanwezigheid van de volgende **foerageergebieden** is vastgesteld:

- Tussen de bomen ten noorden van de oostelijke vleugels: essentieel foerageergebied gewone grootoorvleermuis.
- Ten zuidwesten van het hoofdgebouw en westelijke vleugel: niet-essentieel foerageergebied laatvlieger.
- Rondom de bebouwing: niet-essentieel foerageergebied gewone dwergvleermuis.

De voorgenomen ontwikkeling resulteert mogelijk in een negatief effect op of verlies van:

- 1 zomer- en kraamverblijfplaats laatvlieger
- 1 zomer- of mogelijk jaarrond verblijfplaats grootoorvleermuis
- 1 kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 3 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis (3 andere vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden)
- 1 paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 1 essentiële vliegroute gewone grootoorvleermuis
- 1 essentieel foerageergebied gewone grootoorvleermuis

4.2 Gierzwaluwen

Gelet op het ontbreken van nestplaatsen en een functie als foerageergebied voor gierzwaluwen, is van een negatief effect op gierzwaluwen geen sprake.

4.3 Overige beschermde soorten

Er zijn geen exemplaren of sporen van overige beschermde soorten waargenomen. Een negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op andere beschermde soorten is daarom op voorhand uitgesloten.

4.4 Bomen

Gelet op de functie als essentieel foerageergebied voor gewone grootoorvleermuizen van het totaal aan bomen aan de noordzijde van de oostelijke vleugels, resulteert kap van een of meer van deze bomen mogelijk in verlies van de functie als essentieel foerageergebied. De bomen vervullen geen functie voor andere beschermde soorten.

4.5 Wet natuurbescherming

Voor uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de gewone grootoorvleermuis, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

4.6 Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

5. Bronnen

Literatuur

- L.J. de Haan & J. van Rheede, Quickscan flora fauna Vincentius Udenhout, GRAS Advies, 14-06-2019
- Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2017
- Vleermuisprotocol, 2017, Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus 2017
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, 2017
- Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, BIJ12, 2017
- Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12, 2017

Internet

- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

De Wet natuurbescherming met de onderdelen Natura 2000-gebieden, Houtopstanden en Soorten inclusief de beschermingsregimes Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Andere soorten.
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <http://www.synbiosys.alterra.nl>

Onderzoeksinstituut Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <http://kadviewer.map5.nl>

Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <https://www.telmee.nl>

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <https://www.waarneming.nl>

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <https://www.vleermuis.net>

Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <https://www.zoogdiervereniging.nl>

Zoogdiervereniging
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <https://www.vogelbescherming.nl/>

Vogelbescherming
Geraadpleegd op 15-09-2020

- <https://www.sovon.nl/>

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Geraadpleegd op 15-09-2020

6. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekent dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw gekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbepantingen;
 - 2°. bepantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbepante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

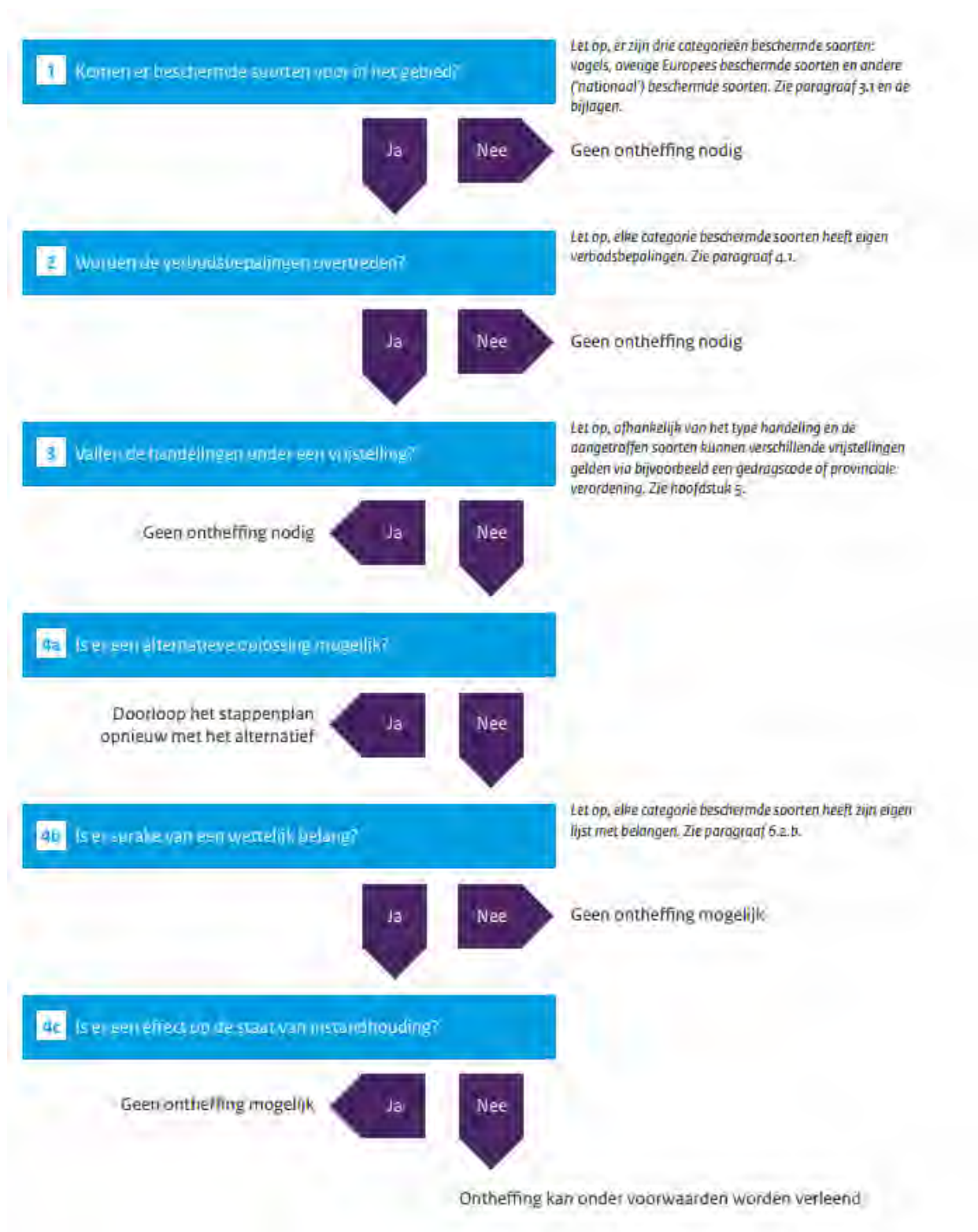
- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

Bijlage 3 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 4 Waarnemingen

Projectgebied (rood kader) met vastgestelde zomerverblijfplaatsen (blauwe cirkels), kraamverblijfplaats (gele cirkel), paarverblijfplaats (paarse cirkel) en vliegroute (gele lijn) van de gewone dwergvleermuis, en daarnaast de zomerverblijfplaats van de laatvlieger (oranje cirkel) en van de gewone grootoorvleermuis (groene cirkel) en tenslotte de essentiële vliegroute (groene lijnen) en het essentieel foerageergebied (blauw kader) van de gewone grootoorvleermuis.